keşif

TIM SMITH-LAING

Michel Foucault'nun Yazar Nedir'i

Bir Tahlil

Türkçesi:
Onur Yiğit

KTB

ISBN: 978-625-6999-36-7
© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 848 | **Keşif**

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Yayıma Hazırlayan
Dilârâ Yabul İşleyen
Zeynep Ekşi

Düzelti
Meltem Ortakcı
Kübra Şimşek

Kapak
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mayıs 2023
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No. 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Sertifika No. 45464
Yıkılmazlar Basım Yay. Prom. ve Kağıt
San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz, Gülbahar Cd.
No: 62/B Güneşli / İstanbul
Tel: 212 630 64 73

© Özgün adı *An Analysis of Michel Foucault's "What is an Author?"* olan bu kitabın Turkiye'deki tüm yayım hakları Taylor&Francis Group ile anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Michel Foucault'nun Yazar Nedir'i

Bir Tahlil

Tim Smith-Laing

Türkçesi:
Onur Yiğit

KTB

İÇİNDEKİLER

ELEŞTIREL DÜŞÜNME VE "YAZAR NEDİR?" 7
ORIJINAL ESERİN YAZARI HAKKINDA 9
TAHLILİN YAZARI HAKKINDA 11
METNE GİRERKEN 13

BÖLÜM 1: ETKİLER
Modül 1: Yazar ve Tarihsel Bağlam 21
Modül 2: Akademik Bağlam 27
Modül 3: Sorun 33
Modül 4: Yazarın Katkısı 39

BÖLÜM 2: FİKİRLER
Modül 5: Ana Fikirler 47
Modül 6: İkincil Fikirler 55
Modül 7: Kazanım 63
Modül 8: Yazarın Çalışmasındaki Yeri 69

BÖLÜM 3: ETKİ
Modül 9: İlk Tepkiler 77
Modül 10: Gelişen Tartışma 83
Modül 11: Bugünkü Etki ve Nüfuz 89
Modül 12: Şimdi Nereye? 95

TERIMLER SÖZLÜĞÜ 101
İSİMLER SÖZLÜĞÜ 107
ALINTI YAPILAN ÇALIŞMALAR 113

ELEŞTİREL DÜŞÜNME VE "YAZAR NEDİR?"

Birincil eleştirel düşünme becerisi: YARATICI DÜŞÜNME
İkincil eleştirel düşünme becerisi: YORUM

Michel Foucault'nun eserlerindeki ana tema, toplumun bilinçaltını görme ve yüzeyin altında devam eden süreçleri anlama arayışıdır. Yirminci yüzyılın ortalarının belki de en etkili filozofu hâline gelmesini sağlayan uzun kariyeri boyunca Foucault, bir dizi fenomeni ve bu fenomenlerin iktidar ve toplumdaki bireyle olan ilişkilerini tahlil etmeye çalıştı. Bu tahliller, akıl hastalıklarının tarih ve sınıflandırılmasından başlayıp, cinsellik tarihinden geçerek suç ve ceza tarihine kadar uzanıyordu.

Foucault, 1969 tarihli "Yazar Nedir?" başlıklı makalesinde, iktidar ve birey arasındaki ilişkiye olan yaklaşımını edebiyat eleştirisinin merkezî figürü olan yazara uygular. Geleneksel düşüncenin aksine, yazarın metni yazan gerçek bir birey olup olmadığını sorar. Makale, yaratıcı düşünmenin, geleneksel yazarlık kavramlarını tersine çevirmesi bakımından

zorlu olan bir probleme tatbik edilmesini örneklendirir. Tüm iyi yaratıcı düşünürler gibi, Foucault da yeni bağlantılar kurar, olaylara yeni açılardan bakar, söz konusu sorunları yeniden tanımlar ve yeni hipotezler üretir. Bu sürecin altında Foucault'nun bir yorumcu olarak becerisi yatmaktadır. "Yazar Nedir?", "yazar" teriminin gerçek anlamını açıklığa kavuşturmak için tarihsel kanıtlara dikkatli bir şekilde bakma süreciyle yaratıcı düşünmeyi sürdürür.

ORİJİNAL ESERİN YAZARI HAKKINDA

Fransız filozof ve tarihçi Michel Foucault, yirminci yüzyıl düşüncesinin en etkili isimlerinden biriydi. "Fransız teorisi", 1960'ların Paris'inde, üreten ve eserleri 1970'lerden itibaren dünya çapında üniversite bölümlerinde ses getiren ikonoklastik düşünürlere genel bir şekilde bağlı entelektüel bir akımdı. 1926'da Fransa, Poitiers'de doğan Foucault, "Fransız teorisinin" gelişiminde merkezî bir figürdü. Foucault, kendi sözleriyle, "bizi sessizce düzene sokan sistemleri" -bizi insan olarak sınırlayan ve tanımlayan görünmez yapıları- "ortaya çıkarmaya, dönüştürmeye ve tersine çevirmeye" çalışan, gizli ve bastırılmış tarihlerin öncü bir tahlilcisidir. Kısa ve etkili "Yazar Nedir?" (1969) makalesinin yanı sıra Foucault, *Deliliğin Tarihi* (1961), *Kelimeler ve Şeyler* (1966), *Bilginin Arkeolojisi* (1969), *Hapishanenin Doğuşu* (1975) ve *Cinselliğin Tarihi* (1976-1984) gibi ufuk açıcı bir dizi metnin yazarıdır. Foucault, bu eserler sayesinde, neyin doğru, gerçek veya doğal olduğuna dair en derin varsayımlarımızı

sarsarak, iktidar ve sosyal yaşam arasındaki etkileşimlerin en büyük tahlilcisi olarak bilinmeye başlamıştır. 1984'te AIDS komplikasyonları nedeniyle ölmüştür. Dünyanın en etkili düşünürlerinden biri olarak kabul edilmiştir.

TAHLİLİN YAZARI HAKKINDA

Dr. Tim Smith-Laing, İngiliz Edebiyatı doktorasını Oxford'daki Merton College'da aldı. Jesus College, Oxford ve Sciences Po'da görev yaptı.

METNE GİRERKEN

ANAHTAR NOKTALAR

- Michel Foucault (1926-1984), Fransız tarihçi ve filozoftur.
- "Yazar Nedir?", metinlerin anlamına ilişkin yazarın konumunu yeni bir bakış açısı ile görmeyi öneren bir makaledir.
- "Yazar Nedir?" yazar merkezli ve okuyucu merkezli anlam teorileri arasında bir yol çizer.

Michel Foucault Kimdir?

Michel Foucault 1926'da Fransa, Poitiers'de doğdu. *Lycée*'den*[1] (lise) mezun olduktan sonra, Fransa'nın en prestijli yükseköğretim kurumlarından biri olan École Normale Supérieure'e (ENS)* kabul edilmek için rekabetin hâkim olduğu sınıflara katıldı. Orada, zamanının en önemli düşünürlerinden bazılarının yanında ve danışmanlığında çalıştı. Tarih ve felsefe eğitimi alırken, ilk olarak psikoloji alanında derece elde etti. Daha sonra, Berkeley California Üniversitesi de dahil olmak üzere diğer kurumlara gitmeden önce, ENS'de psikoloji öğretmeye devam etti.

Foucault, kariyerinin başlarındayken çoğunlukla tıp tarihini inceledi. 1950'lerin ortalarından itibaren deliliğin tarihi, teşhisi ve tedavisi konusundaki eleştirel çalışmalarıyla tanındı. Kariyeri boyunca temel ilgi alanı, toplumdaki iktidar ve bilgi arasındaki ilişki ve bunun bireylerin yaşamlarını nasıl etkilediğiydi. "Yazar Nedir?" 1969'da Fransa'da yazıldı ve bir ders olarak sunuldu. Kariyerinin bu noktasında Foucault, 1960'ların ortalarından itibaren incelediği söylem* fikri aracılığıyla toplumdaki bilgi ve iktidarın daha genel tahlillerine yönelmişti. Daha sonra, çalışmaları hapishane ve ceza tarihini ve cinsellik tarihini incelemeye kadar genişledi.

1970'lerin sonlarından itibaren Foucault, belki de dünyadaki en ünlü filozof ve kamusal entelektüeldi. Çevirileri ve Berkeley'deki dersleri sayesinde eserleri, beşerî ve sosyal bilimler alanlarında ABD'de devrim yaratarak meşhur oldu. Yeni Tarihselcilik* ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* ekolleri üzerinde biçimlendirici etkiye sahip Foucault, "yirminci yüzyılın ikinci yarısının en etkili düşünürlerinden" biri olarak kabul edilmektedir.[1]

"Yazar Nedir?" Ne Anlatıyor?

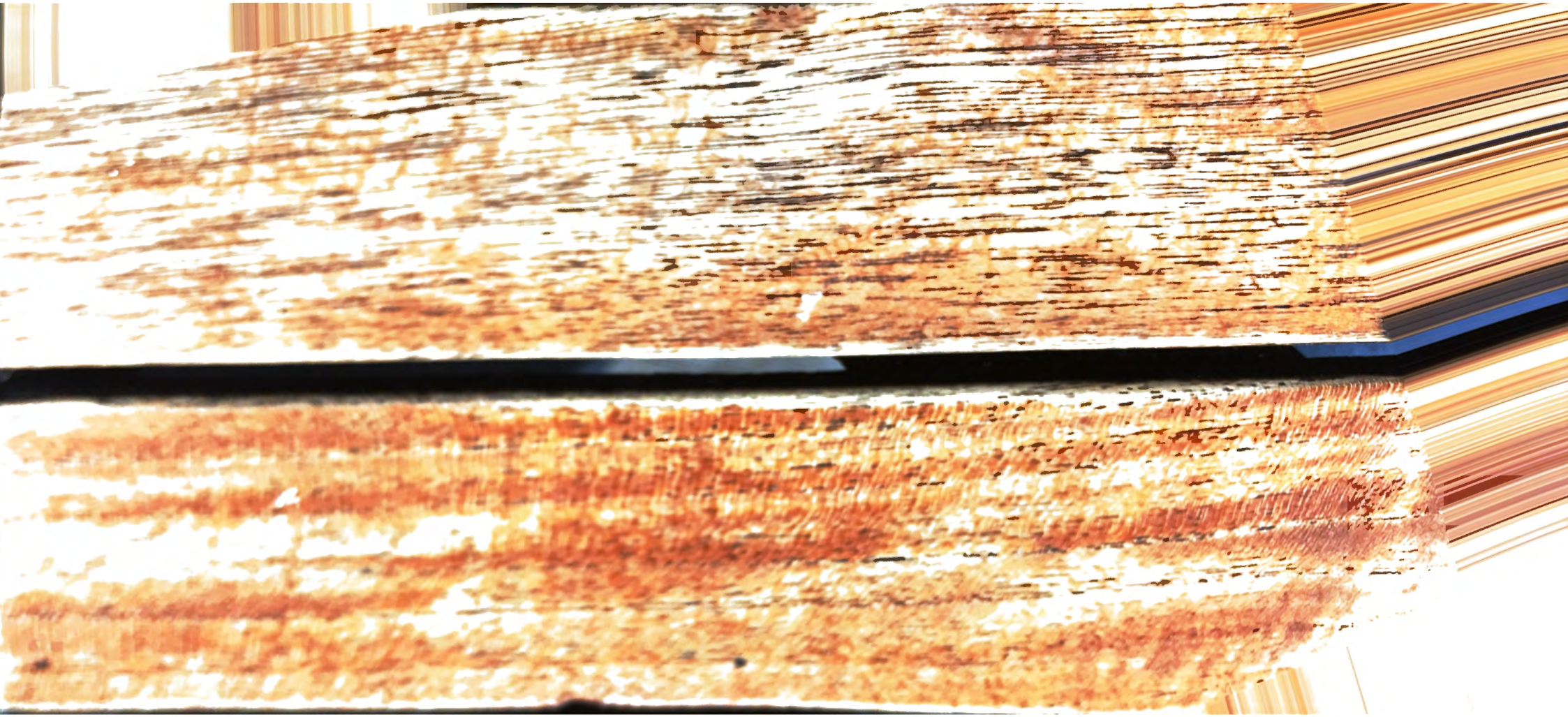
"Yazar Nedir?" Foucault'nun edebiyat kuramına doğrudan uygulanabilen birkaç eserinden biridir. Temel argümanı, eleştirmenlerin ve tarihçilerin dikkatlerini, yazarın bir metinde ne iletmek istediğini bulmaya odaklamamaları gerektiğidir. Bunun yerine, belirli toplumların sosyal ve hukuki koşullarının, metinler ve yazarları arasındaki ilişkiyi nasıl etkilediğine ve kontrol ettiğine odaklanmalıdırlar. Foucault'ya göre metinler, yazarlar ve yazar fikri, iktidarın toplumlarda dolaşım biçimiyle ya da çok daha

basit şekilde, toplumların insanlar üzerinde nasıl kontrol sağladığı ile yakından ilgilidir.

Bu vurgu -yazarın kendisi ne amaçladığını bilse bile- bir yazarın ne amaçladığını tam olarak bilemeyeceğimiz ve bu nedenle bunun metnin "gerçek anlamı" olamayacağı yolundaki ilk argümandan kaynaklanmaktadır. Foucault'dan önceki eleştirmenler de bu fikri ele almışlardı. Özellikle arkadaşı Roland Barthes, anlamın yazarlar tarafından değil okurlar tarafından yaratıldığını savundu ve bu nedenle bunu meşhur bir şekilde "yazarın ölümü"* olarak beyan etti. Bu görüş, o zamanlar önemli tartışmalara yol açmıştı.

Foucault'nun makalesi, Barthes'ın fikrine benzer bir başlangıç noktasına sahiptir, ancak farklı bir sonuca ulaşır. Foucault için ilginç olan, okuyucunun anlam yaratmadaki rolüne rağmen, metinlere yine de "yazarlar" bahşetmemizdir. Aslında, Foucault'nun dediği gibi, bazı metin türleri yazar talep eder ya da onun "yazar işlevi"* dediği şeyle donatılmış olarak gelir. Yani, eserden "sorumlu" olarak gördüğümüz ve yaşayan, nefes alan insanlar olarak inşa etmeye eğilimli olduğumuz atanmış yazarlarla birlikte ortaya çıkar. En önemlisi de bu yazarlar kesinlikle gerçek insanlar değil, daha ziyade belirli sosyal süreçlerin bir işlevidirler.

"Yazar Nedir?" bu sosyal süreçlere ve "yazar işlevi"ne odaklanır. Bu makale, açık uçlu bir şekilde, toplumun yazarlara metin atfetme ihtiyacını ilk ne zaman ve neden hissettiğini sorar. Daha sonra ne tür metinlerin bir "yazar işlevi" ile donatıldığını ve bu işlevin metinler için nasıl bir işlevi olduğunu sormaya devam eder. Son olarak Foucault, yazar veya yazar işlevlerine sahip olduğu söylenebilecek başka tür söylemlerin olup olmadığını sorar.

Foucault'nun bu sorulara ilişkin temel önerisi, metinlerin ve metinlerin içerdiği anlamların yazarla ilintilendirilmesinin nedeninin, devletlerin üzerlerinde iktidar uygulayabilmeleri için olduğudur. Yani devletlerin, yazarları yazdıklarından sorumlu tutabilmesi için metinler hukuken yazarlara atfedilir. Bu mekanizma ile devletler, yazarların sosyal yapılara aykırı düşmeyeceklerini ve onları sarsmayacaklarını temin etmiş olurlar. Bu nedenle yazar, metinleri tedavüldeyken kontrol etmek için kullanılan bir işlevdir ve sonuç olarak iktidarın topluma nasıl nüfuz ettiğiyle bağlantılıdır.

Bu, Foucault'nun eserinde çok önemli bir temadır: Görünüşte doğal olan toplumsal süreçler ve "doğal" ya da "içgüdüsel" varsayımlar, aslında "sosyal olarak kurgulanmış", toplum tarafından yaratılmış ve bize verilmiştir.

"Yazar Nedir?" Neden Önemli?

"Yazar Nedir?" edebiyat kuramında önemli bir konuya giriş ve genel olarak Michel Foucault'nun çalışmalarına ve düşüncesine giriş olmak üzere iki önemli unsurdan dolayı önemlidir. Foucault, kuşkusuz yirminci yüzyılın en önemli ve etkili düşünürlerinden biridir. İktidarın toplumda nasıl işlediğine dair eleştirileri, dünya çapındaki politik hareketleri, özellikle feminist* ve toplumsal cinsiyet hareketini etkilemiştir. Eserleri, beşerî ve sosyal bilimler alanlarında da dönüştürücü bir etki yaratmıştır.[2] Sadece bu husus dikkate alındığında bile, "Yazar Nedir?" edebiyat öğrencileri için çok önemli bir metindir.

Yazarın niyeti* edebiyat derslerinde merkezî bir konu olmaya devam etmektedir. Bu konu, edebiyat alanında ger-

çekten temel bir soruya işaret eder: "Bir metnin anlamı" ile ne demek istiyoruz? Edebî tahlile yeni başlayan pek çok kişi muhtemelen şöyle cevap verecektir: "Bir yazarın anlatmaya niyetlendiği şey." Ancak bu durum, birtakım sorular ortaya çıkarır:

- Yazarlar ne anlatmaya niyetlendiklerini biliyorlar mı?
- Peki ya niyetlenilmeyen anlamlar?
- Ya da tarih boyunca değişen anlamlar?
- Bir yazarın neyi anlatmaya niyetlendiğini nasıl bilebiliriz?

Sonuçta, niyet basit bir kavram değildir. Biz kendimiz, kelimenin tam anlamıyla, her zaman ne demek istediğimizi bilmiyoruz. Ayrıca, görünüşte basit diyaloglarda bile başkalarının ne dediğini çoğu zaman söyleyemeyiz.

Bu sorular, edebî tahlilin yapmaya çalıştığı şeyin özünü parçalar. Çoğu zaman edebî tahlil, yazarın niyetini yeniden inşa etmeye çalışmakla ilgilidir ve bu nedenle, edebî tahlilin bu sürecin zorluklarının farkında olması gerekir. Foucault'nun makalesi, tüm öğrencilerin yararlanabileceği bir şekilde bu zorluklara karşı bizi uyarmaktadır.

Bunun da ötesinde, metinleri tahlil ederken neler yapabileceğimize dair başka olasılıklar da sunar. Foucault, metinlerin ve söylemlerin ortaya çıktıkları toplumlar hakkında önemli şeyler söylediğini iddia eder. Özellikle bilgi ve iktidarın birbirleriyle ve bu toplumlardaki bireylerle nasıl etkileşime girdiğini anlatır. Foucault'nun argümanına göre bu, tahlil edilmesi gereken en önemli şeydir. Dahası, toplumsal yapıların ve iktidar yapılarının işleyişini tam olarak en doğal görünen fikirlerde (örneğin: metinlerin yazarl

vardır) takip edebiliriz. Foucault, okuyucularından yazar fikrini sorgulayarak toplumlarının varsayımlarına yakından bakmalarını talep eder.

NOTLAR

1. Yıldızla işaretlenen isim ve kavramlar için kitabın sonundaki isimler ve terimler sözlüğüne başvurulabilir.
2. C. G. Prado, ed., "Editor's Introduction," *Foucault's Legacy* içinde, (Londra: Continuum, 2009), s. 1.
3. Foucault'nun geniş kapsamlı etkisinin bir özeti için bkz. C. G. Prado, "Editor's Introduction", birçok yerde.

BÖLÜM 1

ETKİLER

MODÜL 1
YAZAR VE TARİHSEL BAĞLAM

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?" edebiyat eleştirisinde yazarın konumunu ele alan en önemli kısa metinlerden biridir.
- "Yazar Nedir?"in argümanı Michel Foucault'nun zaman içinde tarih ve insan düşüncesi arasındaki ilişkiye olan ilgisiyle şekillenir.
- "Yazar Nedir?"in doğuşu, doğrudan, Foucault'nun 1960'ların Fransa'sındaki diğer önemli düşünürlerle ilişkisiyle, özellikle de Roland Barthes ile ilgilidir.

Bu Metin Neden Okunmalı?

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i edebiyat kuramı ve pratiğinde klasik bir metindir. İlk olarak 22 Şubat 1969'da Société Française de Philosophie'ye* bir ders olarak sunulan metin, yazarın kavramsal araştırmalarına bir katkı olarak hâlâ öğretilmekte ve okunmaktadır. Genellikle

MODÜL 1

YAZAR VE TARİHSEL BAĞLAM

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?" edebiyat eleştirisinde yazarın konumunu ele alan en önemli kısa metinlerden biridir.
- "Yazar Nedir?"in argümanı Michel Foucault'nun zaman içinde tarih ve insan düşüncesi arasındaki ilişkiye olan ilgisiyle şekillenir.
- "Yazar Nedir?"in doğuşu, doğrudan, Foucault'nun 1960'ların Fransa'sındaki diğer önemli düşünürlerle ilişkisiyle, özellikle de Roland Barthes ile ilgilidir.

Bu Metin Neden Okunmalı?

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i edebiyat kuramı ve pratiğinde klasik bir metindir. İlk olarak 22 Şubat 1969'da Société Française de Philosophie'ye* bir ders olarak sunulan metin, yazarın kavramsal araştırmalarına bir katkı olarak hâlâ öğretilmekte ve okunmaktadır. Genellikle

> “Bir bakıma [...] hayatımın geri kalanı boyunca güzellikleri cezbedecek entelektüel şeyler yapmaya çalıştım.”
>
> James Miller,
> *The Passion of Michel Foucault*

William K. Wimsatt* ve Monroe C. Beardsley'nin* "Niyet Yanılgısı" [The Intentional Fallacy]* (1946) ve Roland Barthes'ın "Yazarın Ölümü" [The Death of the Author] (1968) metinleriyle birlikte okunan "Yazar Nedir?", edebiyat kuramına giriş derslerinde standart bir metindir.

Edebiyat eleştirisinde yazarlara ilişkin meselelerin ötesinde, "Yazar Nedir?" daha genel olarak edebiyat kuramında ufuklarını genişletmek isteyen okurlar için muhteşem bir geçittir. Daha sonraki akımlar, özellikle Yeni Tarihselcilik için önemli bir metin olarak görülebilir. Uzunluğu ve nispeten bağımsız argümanları sebebiyle, aynı zamanda Foucault'nun geri kalan eserleri için kolay bir giriş görevi görür.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısının en önemli düşünürlerinden biri olarak Foucault'nun etkisi, entelektüel tarih, edebiyat eleştirisi, felsefe ve sosyolojiye kadar uzanır. Beşerî ve sosyal bilimlerdeki çoğu öğrenci, er ya da geç, kendilerini Foucault'nun fikirlerine aşina olmaya ihtiyaç duyarken bulurlar. Bu yüzden, "Yazar Nedir?" mükemmel bir başlangıç noktasıdır.

Yazarın Hayatı

Michel Foucault, 15 Ekim 1926'da Poitiers, Fransa'da Paul-Michel Foucault adıyla doğdu. Ebeveynleri Dr. Paul-Andre Foucault ve Anne Malapert, tıp ile ilgilenen ailelerden gelmişlerdi. Foucault'nun hekim olması bekleniyordu fakat o, on yaşındayken tarihçi olmaya çoktan karar vermişti.[1]

Foucault, eğitimine İkinci Dünya Savaşı'nda, Fransa'nın Almanlar tarafından işgal edildiği dönemde devam etti. 1943'te Fransa'nın yükseköğretimde en üst seviyesi olan *grandes écoles*'e giriş için gerekli olan hazırlık sınıflarına katıldı. 1946'da, belki de Fransa'nın en prestijli eğitim kurumu olan Paris'teki École Normale Supérieure (ENS) sınavlarında nihayet başarılı oldu.

Foucault, (kısmen cinsel kimliğiyle uzlaşmakla ilişkili) depresyonuyla mücadele etmesine rağmen, felsefe ve psikolojide yeterlilik kazanarak ENS'de başarı elde etti. Fransa'nın farklı yerlerinde ve yurtdışındaki çeşitli görevlerde araştırmacılık ve öğretmenlik yapmadan önce, 1951'de ENS'de psikoloji dersleri vermeye başladı. 1961'de ilk önemli kitabı *Deliliğin Tarihi*'ni yayımladı.[2] Hem sevilen hem de eleştirilen bu kitap, Foucault'nun Fransa'da ün kazanmasına yardımcı oldu.

Foucault, *Kelimeler ve Şeyler*'de (1966)[2] daha kapsamlı bir entelektüel tarih araştırmasına geçmeden önce, *Kliniğin Doğuşu* (1963)[3] ile *Deliliğin Tarihi*'nin temalarını daha da geliştirdi. Kamusal ve akademik anlamda bilinirliği arttıkça, Foucault Fransa ve Tunus'taki solcu siyaset ve öğrenci hareketleriyle giderek daha fazla ilgilenmeye başladı ve Fransız hapishane reformunu savundu.

Foucault 1969'da, yeni ve deneysel çalışmalar yapan Vincennes Üniversitesi'ne felsefe profesörü olarak atanmadan önce "Yazar Nedir?"i sundu ve *Bilginin Arkeolojisi*'ni yayımladı.[4] 1970 yılında, Fransız akademisi tarafından en büyük övgülerden biri olarak kabul edilen Collège de France'a* seçildi. 1970'lerden ölümüne kadar geçen süre içinde, Foucault dünyanın en önde gelen entelektüellerinden biriydi.

Foucault, hayatının son 15 yılını hapishaneleri ve ceza tarihini incelemeye (*Hapishanenin Doğuşu*, 1975)[5] ve zaman içindeki cinsellik kavramlarını analiz etmeye adadı (*Cinselliğin Tarihi*, üç cilt, 1976, 1984, 1984).[6] 25 Haziran 1984'te Paris'te, AIDS'ten dolayı hayatını kaybetti.

Yazarın Arkaplanı

"Yazar Nedir?"in edebiyat kuramı ile devlet iktidarı arasındaki örtüşme üzerine odak noktası, dönemin Fransız siyasetine tanıklık etmektedir. Foucault'nun devlet iktidarına ve yasal otoriteye olan hayranlığını akılda tutmak önemlidir. Fransa 1950'ler ve 60'lar boyunca birden fazla siyasi kriz yaşadığı için, iktidar ve yasal otorite, güncel meselelerdi. 1946'da yeni bir anayasa kabul edilmesine rağmen, bu on yıllar boyunca Fransız siyaseti, ülkenin geleceği ve sömürgeler hakkında çatışan gerici ve radikal hareketlerin etkisinde kaldı.

Belki de dönemin psikolojik olarak en önemli olayları Cezayir Savaşı* (1958-1962) ve 1968 Mayıs'ındaki öğrenci protestolarıydı.* Cezayir Savaşı, Cezayir'in bağımsızlığı için verilen mücadelenin Fransız ordusunun acımasız müdahalesiyle iç savaşa dönüşmesiydi. Savaş Fransa içinde

askerî darbe tehditleri oluşturdu ve hükümetin çökmesine sebep oldu. Bu olayı, 1958'de yeni bir anayasanın kabulü izledi. Yeni hükümetin başında askerî bir figür vardı: 1945'teki Fransız Kurtuluşu'nun* kahramanı General Charles de Gaulle.*

Dekolonizasyon* 1960'tan itibaren hızlanmış olsa da, radikal hareketler Fransız devletiyle çatışmaya devam etti. 1968'de Fransız Komünist Partisi (PCF)* ve Fransız Sosyalistleri* De Gaulle'ü devirmek için birleştikten sonra, Paris'te solcu öğrenci gösterileri patlak verdi. Polis ve protestocular arasındaki şiddetli çatışmalarla kriz yayıldı ve bu durum hükümetin kapanmasına sebep oldu. De Gaulle ve müttefikleri Haziran 1968'de seçimleri kazanmasına rağmen, siyasi istikrarsızlık devam etti. De Gaulle, Foucault'nun "Yazar Nedir?"i sunmasından sadece iki ay sonra, Nisan 1969'da istifa etti.

Bu olayların hiçbiri, 1950'lerden itibaren solcu ve öğrenci siyasi hareketleriyle yakından ilgilenen Foucault'nun gözünden kaçmadı. Birçok entelektüel gibi Foucault da PCF'ye katıldı. Üç yıl sonra üyelikten ayrılmasına rağmen, Sol'da aktif kaldı; devlet şiddetine ve otoriterliğe karşı çıktı.[7] Bu bağlılığı, "Yazar Nedir?" de dahil olmak üzere tüm eserlerinde görülmektedir.

NOTLAR

1. Foucault'nun yaşamının ayrıntılı bir kronolojisi için, bkz. Daniel Defert, "Chronology," *A Companion to Foucault* içinde, ed., Christopher Falzon, Timothy O'Leary ve Jana Sawicki, (Malden Mass.: Wiley-Blackwell, 2013), s. 11-83.

2. Michel Foucault, *The Order of Things: An Archaeology of the Human Sciences*, çev. Anonim (Londra: Tavistock, 1970).
3. Michel Foucault, *Birth of the Clinic: An Archaeology of Medical Perception*, çev. A.M. Sheridan Smith (Londra: Tavistock, 1973).
4. Michel Foucault, *The Archaeology of Knowledge and the Discourse on Language*, çev. A.M. Sheridan Smith ve Rupert Swyer (Londra: Tavistock, 1972).
5. Michel Foucault, *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*, çev. A.M. Sheridan Smith (Londra: Allen Lane, 1977).
6. Michel Foucault, *The History of Sexuality*, 3 cilt., çev. Robert Hurley, (New York: Pantheon, 1978-86).
7. Genel olarak Foucault ve Fransız Komünist Partisi için bkz. James Miller, *The Passion of Michel Foucault* (New York: Simon & Schuster, 1993), s. 57-59.

MODÜL 2
AKADEMİK BAĞLAM

ANAHTAR NOKTALAR

- Foucault'nun eserleri bir bütün olarak tek bir kategoriye sığmasa da, "Yazar Nedir?" genellikle edebiyat kuramı olarak sınıflandırılır.
- 1960'larda Fransa, başlıca edebiyat, tarih ve felsefe alanlarında çalışan birçok teorisyene ev sahipliği yapıyordu.
- Foucault, "Fransız teorisi"* ve onun devam eden tartışmalarıyla yakından ilgilenmiştir.

Kendi Bağlamında Eser

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i bir edebiyat ve tarihsel kuram eseridir. Fransız düşüncesinde, entelektüel tarihte dönüm noktası olarak görülmeye başlayan bir dönemin ürünüdür. 1960'lar, "teori"nin ya da sıklıkla adlandırıldığı şekliyle "Fransız teorisi"nin doğduğu yıllardır.

Bu etiket geçmişe yöneliktir, ancak yine de hem Foucault'nun kendi çalışmasını (başka türlü sınıflandırılamaz

> ❝ Ölümünden kısa bir süre önce [...] Foucault, eserlerininin bir bütün olarak 'eleştirel bir düşünce tarihi' oluşturduğunu söyledi. Başka zamanlarda ise, eserlerini, benzer bir şekilde, 'şimdinin tarihini' oluşturan bir bütün olarak tanımladı. ❞
>
> Barry Smart, *Foucault*

olarak kabul edilir) hem de ortaya çıktığı bağlamı tanımlamak için faydalıdır.[1] Disiplinlerarası ve bu nedenle aşırı basitleştirmeden tarif edilmesi zor olan "teori" kavramı, kendi disiplinlerinin kabul edilen gerçeklerini eleştirel bir şekilde tahlil etmek için uğraşan edebiyat, felsefe ve tarih alanlarında çalışan düşünürlerden doğmuştur. Fransız kuramcılarının çoğu (Foucault dahil), siyaset teorisinden, psikolojiden ve dilbilimden elde edilen kavrayışları bir araya getirerek, genel olarak toplum tarafından uzun süredir kabul edilen fikirlerin şüpheci "arkeolojileri" veya "soybilimleri" aracılığıyla etraflıca çalışmışlardır.

Bu kuramcılar birbirleriyle sık sık hararetli tartışmalara girseler de, bir anlamda ortak bir projede rol aldılar. Fransız kuramcılar, uzun süredir kabul edilen fikirlerin tarih boyunca değiştiğini ve yer değiştirdiğini göstererek, çoğu zaman bu fikirleri olduğu gibi kabul etmeyi veya doğal görmeyi imkânsız hâle getirdiler. Foucault'nun yakın çevresi Jacques Derrida,* Gilles Deleuze* ve Julia Kristeva* gibi önemli düşünürlerden oluşuyordu. Özellikle "Yazar Nedir?"e ilişkin, Louis Althusser* ve Roland Barthes'ın çalışmaları bilhassa konuyla bağlantılıdır.

Alana Genel Bakış

"Yazar Nedir?" için en önemli iki kuramsal bağlam Marksizm* ve yapısalcılıktır.* Genellikle diyalog hâlinde olan bu iki düşünce okulu, Foucault'nun yazılarında metne yaklaşımını derinden etkiledi.

Marksizm, hem Foucault'nun dönemindeki Fransız entelektüel geleneği için hem de özellikle kendi eğitimi için oldukça önemliydi. On dokuzuncu yüzyıl Alman filozofu ve ekonomisti Karl Marx'ın düşüncesine dayanan Marksizm, birçok şekilde ortaya çıkmaktadır. Marksizm, komünizme* kuramsal temel sağlamanın yanı sıra, araştırmacılara metinler, metinlerin yaratıcıları ve tarihsel bağlamları arasındaki ilişkiyi kavramsallaştırma konusunda güçlü araçlar sağlamıştır.[2] Foucault'nun çalışması için önemli olan Marksizmin en mühim ilkelerinden biri, insan doğasının tarih boyunca değiştiği ve bireylerin "öznelliğinin" ("kimlik" için teknik bir terim) içinde bulundukları toplumun ekonomik koşulları tarafından yaratıldığıdır. Foucault'ya aşina olan düşünürler -özellikle Louis Althusser- tarafından genişletilen ve çeşitlendirilen Marksist* düşünce, metinleri kendi tarihsel bağlamlarıyla ilişkilendirmeye çalışan akademisyenler nezdinde büyük ölçüde etkili olmuştur.

Foucault'nun akademik bağlamda edebiyat kuramını etkileyen ikinci düşünce okulu yapısalcılıktı. Karmaşıklığıyla ünlü, benzer çeşitlilikteki bir akım olan yapısalcılık, Fransız antropolog Claude Levi-Strauss tarafından diğer akademik bağlamlara ihraç edilmeden önce İsviçreli dilbilimci Ferdinand de Saussure* tarafından ortaya çıkarıldı. Temelde yapısalcılık, kültürel fenomenlerin anlamlarının bütünler ve daha büyük sistemler

kaynaklandığını savunur. Örneğin, bir metni anlamak için okurlar, janr veya anlatı biçimi gibi metnin içinde işleyen yapılar hakkında genellikle bilinçsiz bir bilgi aracılığıyla hareket ederler. Bu yapıların bilgisi olmadan metnin anlamı idrak edilemez.[3]

Marksizmin yanı sıra, yapısalcılık 1950 ve 1960'lar Fransa'sında hâkim entelektüel akımdı. Foucault'nun 1966 tarihli *Kelimeler ve Şeyler* adlı kitabı, tarihte "bilgi" üreten yapılara dikkat çektiği için "fark edilir şekilde bir yapısalcı tarih"tir.[4] Bu konu "Yazar Nedir?" ile devam eder ve her şeyden önce bu makaleyi anlamak için yapısalcı bir isim çok önemlidir: Foucault'nun arkadaşı Roland Barthes.

Akademik Etkiler

Foucault hiçbir zaman Ortodoks bir Marksist olmasa da, hem Marksizme aşinaydı hem de Marksizmden etkilenmişti. Bu durum, her şeyden önce, Louis Althusser ile olan uzun süreli entelektüel ve akademik ilişkisinden kaynaklanıyordu. Zamanın önde gelen Fransız Marksist teorisyeni (her ne kadar eserleri, 1960'ların ortalarına kadar yaygın olarak yayımlanmamış veya bilinmemiş olsa da) Althusser, 1948'den itibaren École Normale Supérieure'de felsefe eğitimi vermişti. Foucault'yu 1950'de Fransız Komünist Partisi'ne (PCF) katılmaya teşvik eden ve onun birey ile toplumdaki iktidar arasındaki ilişkiye yaklaşımının şekillenmesine yardımcı olan da Althusser'di.[5]

Althusser'in eserleri, "Devletin İdeolojik Aygıtları"nın* (örneğin okullar, hapishaneler ve kolluk kuvvetleri) insanların öznelliğini "yönetme" şekillerini keşfeder. Althusser,

bu terimi hem standart bürokratik yönetim anlamında hem de ilaç gibi bir şeyi "tatbik etmek" anlamında geniş bir biçimde kullanmıştır. Althusser, devletlerin, kişiliklerin oluşumunu doğumdan itibaren düzenleyerek ihtiyaç duydukları vatandaş türünü şekillendirdiğini savunmuştur.[6] Bireylerin öznelliğini bir yapısal ilişkiler ağı içine yerleştirdiği için genellikle "yapısal Marksist" olarak tanımlanan Althusser, Foucault'nun akıl sağlığı kurumlarına ve hapishanelere olan ilgisini derinden etkilemiştir.[7] Aynı etki, yazarlığın hukuki statüsüne ilişkin "Yazar Nedir?" metninin temel meselesinde de bulunabilir.

Roland Barthes, Foucault'nun edebiyata yaklaşımı üzerinde daha da doğrudan bir etkiye sahipti. Foucault'dan on bir yaş büyük olan Barthes, 1950'lerde, daha sonra *Çağdaş Söylenler* [Mythologies] (1957) adıyla derlenen dergi makalelerinde -reklamlardan Eyfel Kulesi'ne kadar- çok çeşitli kültürel fenomenlerdeki gizli anlamları ustaca inceleyerek ün kazandı. Barthes'a göre yapısalcılığın görevi anlamı keşfetmekten çok, Josué Harari'nin* belirttiği gibi "anlam üretimini yöneten kuralları" bulmaktı.[8] Barthes'ın kendi deyişiyle yapısalcılık, "Yazar Nedir?" tarafından bir yere kadar ele alınan "anlamın nasıl mümkün olduğu" sorusunu sorar.[9]

1956'dan itibaren Barthes ve Foucault yakın arkadaşlardı. Birlikte tatile çıkarlardı ve sık sık Paris'te akşam yemeği için buluşurlardı. Barthes'ın en ünlü ve en tartışmalı makalesi "Yazarın Ölümü"ne doğrudan bir yanıt olan "Yazar Nedir?", iki adam arasında süregelen kamusal ve özel diyaloğun yalnızca bir parçasıdır.

NOTLAR

1. Örnek için bkz. Vincent B. Leitch, ed., *The Norton Anthology of Theory and Criticism*, İkinci baskı (New York; Londra: W. W. Norton, 2010), s. 1469.
2. Marx'ın edebî ve kültürel teoriye katkısının giriş niteliğinde bir tartışması için bkz. Gavin Grindon ve Michael Ryan, "Marxism," *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker (Chichester: Wiley-Blackwell, 2011), s. 312 vd.
3. Yapısalcılıktaki ana akımların kapsamlı bir tartışması için bkz. Jack Solomon, "Structuralism," *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker (Chichester: Wiley-Blackwell, 2011), s 437 vd.
4. *Norton Anthology*, s. 1469. Bununla birlikte, *Kelimeler ve Şeyler* ile yapısalcılık arasındaki karmaşık ilişki için bkz. David Macey, *The Lives of Michel Foucault* (Londra: Hitchinson, 1993), s. 72-74.
5. Bkz. Macey, *Lives of Michel Foucault*, s. 29-30 ve James Miller, *The Passion of Michel Foucault* (New York: Simon & Schuster, 1993), s. 57-59.
6. Althusser'in teorilerini özetleyen metinlerin temsili bir seçimi için bkz. *Norton Anthology*, s. 1332-1361.
7. Örnek için bkz. Gavin Grindon ve Michael Ryan, "Marxism," *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker (Chichester: Wiley-Blackwell, 2011), s. 696.
8. Josué V. Harari, ed., "Critical Factions/Critical Fictions," *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Criticism* içinde, (Ithaca: Cornell University Press, 1979), s. 22.
9. Roland Barthes, *Critical Essays*, çev. Richard Howard (Evanston: Northwestern University Press, 1972), s. 218.

MODÜL 3
SORUN

ANAHTAR NOKTALAR

- Bir metnin anlamını belirleme veya çıkarsamada yazarın konumu, geleneksel edebiyat eleştirisinde merkezî bir konudur.
- Bu tartışma, metnin anlamının yazarın niyeti tarafından mı yoksa okurun tepkisi tarafından mı yaratıldığına odaklanmıştır.
- Foucault, "yazar" teriminin tam olarak ne anlama geldiğini ve bunun toplum içindeki karşılıklarının, metinlerin anlamları ve işlevleriyle nasıl bir ilişki içinde olduğunu sorarak tartışmayı farklı bir boyuta taşımıştır.

Temel Soru

Michel Foucault'nun 1969 tarihli "Yazar Nedir?" metni, yazarın niyeti ve metinlerin anlamı arasındaki ilişkiye dair karmaşık meseleyi ele alır. Fransız edebiyat kuramcısı

> “Edebiyat çalışmalarında en çok tartışılan nokta yazarın konumudur.”
>
> Antoine Compagnon,
> *Le Démon de la théorie*

Antoine Compagnon'un* dediği gibi, yazarın konumu edebiyat kuramındaki en şiddetli tartışmalardan biridir.[1] Bu tartışma temel bir soruya geri döner: Bir metnin anlamını tanımlayan veya oluşturan şey nedir?

Compagnon, bu soruyu ele alan üç eleştirmen grubunu özetler. İlk grup, "sağduyulu" edebiyat eleştirisi olarak bilinen en eski geleneğe aittir. Burada genel olarak bir metnin anlamının, *yazarın ona vermek istediği* anlam olduğu kabul edilmiştir. Bu gelenekte bir metni anlamak, yazarın anlatmak istediği şeyi bulmak demektir. Bu nedenle, eleştirmenin görevi, ya bir yazarın ne anlatmak istediğini (örneğin mektuplarından veya günlüklerinden faydalanarak) doğrudan bulmak ya da bunu tümdengelim süreçleriyle yapmaktır.[2]

Bu yaklaşıma, yirminci yüzyılda birkaç düşünce okulu karşı çıktı. Bu okullar birlikte Compagnon'un ikinci grubunu oluşturdular. Bunlar arasında 1910'lardan 1930'lara kadar önde gelen Rus Biçimciler*, 1940'larda ve 1950'lerde öne çıkan Anglo-Amerikan Yeni Eleştirmenler*, 1950'lerde ve 1960'larda öne çıkan Fransız Yapısalcılar* vardı. Bu düşünürler, farklı şekillerde, bir metnin önemini yazarın niyetinden bağımsız olarak aramayı savundular.

Foucault'nun makalesi yayımlandığı sırada yeni yeni ortaya çıkan Compagnon'un üçüncü grubu ise, okurun alımlama sına vurgu yaptı. Farklı ölçülerde, anlamın öncelikle okurun metinle etkileşimi tarafından üretildiğini öne sürdüler

Compagnon'un üçlüsüne, yine bu dönemde ortaya çıkan dördüncü bir grubu ekleyebiliriz: genellikle Marksist teoriden etkilenen, metinleri tarihsel, sosyal ve entelektüel bağlamlarda araştırmaya çalışan eleştirmenler. Farklı derecelerde, bu tarihselci* eleştirmenler de yazarın niyetini bir öncelik olarak görmekten kaçındılar. Tarihselci eleştirmenler, metinleri, bireysel yazarların ürünleri olarak değil, belirli sosyal ve ekonomik koşulların ürünleri olarak tahlil ettiler.

Katılımcılar

Yazarın niyetinin etrafındaki tartışmalar Fransa ile sınırlı değildi. 1946'da Amerikalı Yeni Eleştirmenler William K. Wimsatt Jr. ve Monroe C. Beardsley, ünlü makaleleri "Niyet Yanılgısı"nı [The Intentional Fallacy] yayımladılar. Bu makale, yazarın niyetinin metinlerin gerçek anlamını tanımladığına dair olan ortak varsayımı hedef aldı. Yeni Eleştirmenler bunun yerine anlamın, metinlerde estetik nesneler şeklinde yer aldığında ısrar ettiler. Örneğin bir şiir, yazarının niyetinin ötesinde, hatta onunla çelişen etkiler ve anlamlar üretebilir ve hatta bunlar tarafından yargılanmalı ve anlaşılmalıdır. Her şeyden önce Wimsatt ve Beardsley, sorunun bir kısmının, bir yazarın niyetini bilemeyecek olmamızda yattığını savundu. Bu nedenle "yazarın niyeti, bir edebî sanat eserinin başarısını değerlendirmek için bir standart olarak geçerli değildir ve böylesi arzu da edilmez."[3]

Fransız tartışması, farklı olsa da, benzer hatlarda gerçekleşti: yazar merkezli eleştirinin gelenekçi destekçilerine karşı, *nouvelle critique*'in (Fransız Yeni Eleştirisi) ağırlıklı olarak yapısalcı savunucuları.[4] Yapısalcılar arasında en önde gelen, 1963'ten 1968'e kadar bir dizi kitap ve makalede, gelenekçi Raymond Picard ile esaslı bir tartışmaya giren Roland Barthes'tı.* Tartışma, Barthes'ın, Foucault'nun makalesini doğrudan etkileyen1968 tarihli ünlü "Yazarın Ölümü" metniyle zirveye ulaştı.

Çağdaş Tartışma

Barthes-Picard tartışması, yazar etrafındaki tartışmanın iki kutbunu örnekler. Barthes'ın 1963 tarihli *On Racine* [Racine Üzerine] eseri, tek "derin bir birleştirici yapı"yı ayırt etmek için, on yedinci yüzyıl Fransız oyun yazarı Jean Racine'in* eserlerini inceler. Barthes'ın "üniversite eleştirisi" olarak adlandırdığı şeyin bir eleştirisi şeklinde tasarlanan *Racine Üzerine*, yine de kısmen yazara ait "derin bilinç veya kasıtlılık"ı hedefliyordu, ancak bu kesinlikle geleneksel tarzda değildi.[5]

Racine Üzerine, hem önde gelen bir üniversite profesörü hem de bir Racine uzmanı olan Picard'dan güçlü bir tepki aldı. 1965 tarihli kitabı *Nouvelle critique ou Nouvelle Imposture*'da (Yeni Eleştiri veya Yeni Sahtekarlık) Barthes'ı dogmatik ve jargonla dolu yorumsal bir çerçeveyi hem keyfî hem de öznel olan bir tahlille birleştirmekle suçladı.[6] En önemlisi Picard, edebiyat eleştirisinin nesnel olabileceği ve olması gerektiği fikrini savundu. Picard, eleştirinin nesnel olarak keşfetmeye çalıştığı temel bir gerçek olarak "[metni] doğuran kasıtlı ve açık niyete" işaret etti.[7]

Barthes, *Eleştiri ve Hakikat* (1965) ile iki temel argüman öne sürerek görüşlerini kırptı. Birincisi: Yazarların niyetlerinin psikolojik olarak saf veya bilinçli biçimde iradeli olmamasıydı. Başka bir deyişle, yazar çoğu zaman bir metinde neyi amaçladığını bilmez. Eğer bilse bile, dil bu tür niyetleri tercüme etmek için sorunlu bir araçtır. Barthes, "bir yazar, dili sorun teşkil eden kişidir" der.[8] İkincisi: Dil basitçe kökenlerine bağlanamaz; kelimeler zamanla yeni anlamlar kazanır ve bunlar da metnin öneminin bir parçasıdır. Bu nedenle, bir metnin varsayılan anlamını iletmek veya yeniden keşfetmek yerine, eleştirmen, "anlamların okurlar tarafından *kabul edilebilecek* şekilde oluşturulduğu" mantığını açıklamalıdır.[9] Başka bir deyişle eleştirmenin görevi, anlamın hem üretilmesine hem de anlaşılmasına izin veren ortak yapıları ayırt etmektir. Bu doğrultuda Barthes şöyle devam eder: "Eleştiri bilim değildir. Bilim anlamlarla ilgilenir, eleştiri anlamları üretir."[10]

Barthes, en ünlü metni "Yazarın Ölümü"nde (1968) daha keskin bir duruş sergilemiştir. Bu yazı, bir metnin "Tanrı-Anlatıcı'nın 'mesajını' içerdiği" fikrini çürütüyordu. Bunun yerine bir metnin, "hiçbiri orijinal olmayan çeşitli yazıların bir dizi alıntıyı harmanlayıp çarpıştırdığı çok boyutlu bir alan" olduğunu savundu.[11] Buna göre yazar, artık bir yazar değil, bir "senaryo yazarı"dır: bu alıntıları yazmak için bir araçtır. Bu arada anlam senaryo yazarından kaynaklanmaz, okurla başlar. Bunu akılda tutarak Barthes, yeni bir eleştirel okuma tarzının zamanının geldiğini söylemiştir: "Yazıya geleceğini vermek için, [yazar] mitini yıkmak gerekir: okurun doğuşu, Yazar'ın ölümü pahasına olmalıdır."[12]

NOTLAR

1. Antoine Compagnon, *Le Démon de la théorie: Littérature et sens commun* (Paris: Seuil, 1998), s. 51.
2. *A.g.e.*, s. 51.
3. Bkz. William K. Wimsatt Jr. ve Monroe C. Beardsley, "The Intentional Fallacy," *The Norton Anthology of Theory and Criticism*, ikinci baskı, ed. Vincent B. Leitch (New York; Londra: W. W. Norton, 2010), s. 1233.
4. *Nouvelle critique* de "yeni eleştiri" anlamına gelir, ancak Amerikan Yeni Eleştirisi ile karıştırılmamalıdır. Çağdaş bir Fransız eleştirmenin belirttiği gibi, *la nouvelle critique* tarafından desteklenen fikirlerin çoğu hem Rus hem de Anglo-Amerikan edebiyat kuramında hâlihazırda mevcuttu, ancak bu ayrı bir hareket olarak kaldı. Bkz. R. Fayolle, "Review: Nouvelle critique ou nouvelle imposture, by Raymond Picard," *Revue d'Histoire Littéraire de la France 67* içinde, no. 1 (1967), s. 175.
5. Compagnon, *Démon*, s. 75.
6. Raymond Picard, *Nouvelle critique ou Nouvelle Imposture* (Paris, Pauvert, 1965).
7. Bkz. Raymond Picard, *Nouvelle critique*, s. 121-123 ve Compagnon, *Démon*, s. 74-76.
8. Roland Barthes, *Criticism and Truth*, ed. ve çev. Katrine Pilcher Keuneman (Londra: Continuum, 2007), s. 23-24.
9. *A.g.e.*, s. 31.
10. *A.g.e.*, s. 32.
11. Roland Barthes, "The Death of the Author," *The Norton Anthology of Theory and Criticism* içinde, ikinci baskı., ed. Vincent B. Leitch (New York; Londra: W. W. Norton, 2010), s. 1324.
12. *A.g.e.*, s. 1326.

MODÜL 4
YAZARIN KATKISI

ANAHTAR NOKTALAR

- Foucault'nun yazarın niyeti tartışmasına tepkisi, "yazar" ile ne demek istediğimizi sorgulamak ve tarih boyunca "yazar"ı incelemek şeklinde oldu.
- "Yazar"ın tarihsel anlamlarını incelemek, Foucault'nun niyet ve anlam etrafındaki döngüsel tartışmalardan kaçmasına olanak sağladı.
- Foucault'nun yaklaşımı, söylem ve iktidar üzerine yaptığı çalışmalarla yakından ilgilidir.

Yazarın Amaçları

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i, yazarın niyeti ve "yazarın ölümü" etrafında dönen tartışmalara farklı bir açıdan saldırarak onları tepetaklak eder. Ancak Foucault'nun 1969'da metnin ilk okurlarına açıkladığı

> “Yazarın ortadan kaybolduğu şeklindeki anlamsız olumlamayı tekrarlamak [...] yeterli değildir.”
>
> Michel Foucault, “Yazar Nedir?”

gibi, kendisi de yazarı çevreleyen sorunlara “bir çözüm sunmaktan” uzaktır.[1] Bunun yerine yazar figürü tarafından ortaya atılan soruları gündeme getirmek ve vurgulamak niyetindedir.

Foucault, yazar fikrini sorgulamak istediği dört alanı şöyle özetlemiştir:[2]

- Yazarların isimleri, genel anlamda insan isimlerinden bir şekilde farklı işlev gördüğünden, “yazarın adı” ile ne demek istediğimizi sorgulamak.
- Yazarlar ve metinler açısından “mülkiyet”in nasıl işlediğini ele almak, çünkü “yazar, metinlerinin tam olarak sahibi ya da sorumlusu değildir; ve bunların üreticisi ya da mucidi de değildir.”
- Bir metni bir yazara atfetmenin veya atfı kaldırmanın ne anlama geldiğini sorarak ve bunu nasıl yaptığımızı sorgulayarak atıfın genel olarak nasıl çalıştığını ele almak.
- Bir metinle ilgili olarak “yazarın konumunu” dikkate almak. Günlük konuşmada “ben”, “sen” veya “bugün” gibi kelimelerin anlamı açıktır, ancak yazılan metinlerde anlamları belirsizdir. Örneğin “ben”, çok nadiren “yazar olarak ben” anlamına gelir; peki bu tam olarak ne anlama geliyor? Yazarın metin

içindeki ve/veya dışındaki konumu, ilgili metnin türüne bağlı olarak nasıl değişir?

Bunlar dört karmaşık meseledir ve Foucault, Roland Barthes'ın "yazarın ölümü" tezini bir çıkmaz sokak olarak görse de, kendi metnini Barthes'ın eserine bitmemiş, açık uçlu bir yanıt olarak gördüğünü açıkça belirtir. Foucault'nun amacı, tartışmayı Barthes ile Raymond Picard gibi daha geleneksel edebiyat eleştirmenleri arasındaki kısır karşıtlıktan uzaklaştırmaktı. "Yazar Nedir?" bu amacı tümüyle yerine getiren bir metindir.

Yaklaşım

Foucault'nun tüm eserlerindeki iki sabit faktör, "Yazar Nedir?"i anlamanın anahtarıdır. Birincisi, teorik veya felsefi soruların tarihsel özellikler üzerinden incelenmesidir. İkincisi, bireylerin, dilin ve söylemin toplumdaki iktidar ilişkileri tarafından nasıl şekillendirildiğinin incelenmesidir.

Roland Barthes'ın yazarlığı birçok tarihsel enkarnasyondan uzakta kuramlaştırma arzusunun aksine, "Yazar Nedir?", yazarlığı tarihsel kanıtlar temelinde kuramlaştırmaya çalışır. Foucault'nun işaret ettiği gibi yazarlık, "tüm söylemleri her zaman ve her uygarlık türünde aynı şekilde etkilemez."[3] Foucault, yazarın tarih boyunca aldığı farklı biçimlerle ve bunun, yazarların, metinlerinin anlamı ile olan ilişkisini nasıl etkilediğiyle ilgilenir.

Bu, makaledeki yazarların hukuki statüsüne ilişkin tartışma aracılığıyla Foucault'nun iktidara olan ilgisiyle doğrudan bağlantılıdır. Foucault'nun belirttiği gibi yazar fikri, yazarın içinde yaşadığı toplumun "hukuki ve kurumsal

sistemine bağlıdır."[4] Foucault'ya göre yasalar, yazarlara, söyledikleri şeyler için hem sahiplik hem de sorumluluk vererek onları metinlere bağlayan araçtır. Başka bir deyişle otoriteler, ürettikleri metinler için insanları cezalandırabilmek istediklerinde yazarlık önem kazanır. Örneğin bazı metinler düzen bozucu olarak kabul ediliyorsa sebebi, siyasi muhalefet, dinî veya cinsel müstehcenlik olabilir.

Toplumdaki iktidar yapıları tarafından tanımlanan tarih içinde yazar fikrine odaklanma, yazarın niyeti etrafındaki tartışmalarda belirleyici olan özgün bir dönüşe işaret eder. Bu yaklaşım Foucault'yu, hem geleneksel edebiyat eleştirmenlerinin biyografik ayrıntılara güvenmesinden hem de Barthes'ın yazarları okurlar lehine bir kenara koyma yönündeki radikal düşüncesinden ayırmıştır.

Bu Bağlamda Katkı

"Yazar Nedir?", Foucault'nun entelektüel ortamına teşekkür borçludur. Barthes'ın kaleme aldığı "Yazarın Ölümü"ne bir yanıt olarak bu makale, tarihselci olmayan yazarlık fikirlerine zıtlığıyla bilinir. Foucault'nun makalesinin yine de, hem Barthes hem de muhaliflerinden etkilenmiş olduğu kabul edilmelidir. "Yazar Nedir?", Barthes'ın, yazarın niyetine bakılarak yoruma ulaşılamayacağı iddiasını kabul ederken, yazarın göz ardı edilemeyeceğini savunan gelenekçi duruştan da kısmen etkilenir.

Foucault, tarihselci yaklaşımını kendi eserlerine ve entelektüel geçmişine borçludur. Yukarıda belirtildiği gibi, onun bireyler, iktidar ve toplum arasındaki ilişkiye olan ilgisinin temelleri Marksist düşünceye dayanır ve gelişimini

eski hocası Marksist filozof Louis Althusser'e borçludur. İktidar dinamikleri aracılığıyla toplumsal ve entelektüel tarih incelemesini yeni seviyelere taşıyan, Foucault'nun kendisidir. Günümüzde bu yaklaşım ayrılamaz bir şekilde Foucault'nun adıyla iç içedir.

Bu anlamda "Yazar Nedir?"in varlığı her şeyden önce Foucault'nun kendi düşünüşündeki gelişmelere dayanır. Dört başı mamur bir projeden ziyade olasılıkların küçük ölçekli bir taslağı olarak kalsa da, "Yazar Nedir?" makalesi, *Kelimeler ve Şeyler* ve *Bilginin Arkeolojisi* gibi daha iddialı eserlere uyum sağlar. Bu çalışmaların her ikisi de, toplumun değişen yapıları ve kurumlarıyla ilişkili olarak -bireysel metinlerden daha büyük bilgi yapılarına kadar- insan söylemlerinin tarih boyunca nasıl değiştiğini inceler. Foucault, metninde her ne kadar bu kelimeyi kullanmasa da, "Yazar Nedir?" haklı olarak bir yazarlık arkeolojisi şeklinde tanımlanabilir.

NOTLAR

1. Michel Foucault, *Dits et Écrits*, ed. Daniel Defert ve François Ewald (Paris: Gallimard, 1994), c. 1, s. 789.
2. Aşağıdaki maddelerdeki tüm alıntılar Foucault'nun *Dits et Écrits* isimli eserinden alınmıştır, c. 1, s. 789-790. Alıntıların çevirmeni Tim-Smith Laing.
3. Michel Foucault, "What is an Author?" , *The Essential Works of Michel Foucault* içinde, 1954-1984. *Aesthetics*, ed. Paul Rabinow (Londra: Penguin, 2000), c. 2, s. 216.
4. *A.g.e.*, s. 216.

BÖLÜM 2

FİKİRLER

MODÜL 5
ANA FİKİRLER

ANAHTAR NOKTALAR

- Foucault, güncel yazarlık tartışmalarının, yazarlar, eserleri ve anlatmak istedikleri arasındaki gerçek bağlantıları gözden kaçırdığını savunur.
- Foucault'nun temel argümanı, eleştirmenlerin birey olarak yazarları değil, "yazar işlevi" olarak adlandırdığı fikri araştırmanın peşinden gitmesi gerektiğidir.
- Foucault'nun argümanı bir uzman kitlesine yöneliktir ve bu argüman öğrenciler ile uzman olmayanlara zorlu gelebilir.

Anahtar Temalar

Michel Foucault'nun 1969 tarihli "Yazar Nedir?" makalesi, yazarlar ve metinlerin anlamları üzerine yeni araştırma yolları bulmaya odaklanır. Makalenin kapsayıcı argümanı, bir metnin yazarını ne (niyetlerini bildiğimiz ve niyetleri eseri açıklayan) gerçek bir kişi olarak ne de bir yokluk veya

> “ ‘Kimin konuştuğunun ne önemi var,’ dedi biri, ‘kimin konuştuğunun ne önemi var.’ ”
>
> Samuel Beckett,
> *Hiç İçin Metinler*, “Üçüncü Metin”

(anlam üzerinde hiçbir etkisi veya kontrolü olmayan) ölü bir figür olarak ele alamayacağımız fikridir.

Foucault, bu yaklaşımların hiçbirinin bir metin ya da onu üreten toplum hakkında gerçek anlamlar ifade etmediğini savunur. Bir aktivist, filozof ve fikir tarihçisi olarak Foucault, metni üreten toplum fikri ile ilgilenir ve bu sebeple, üçüncü bir yaklaşım öne sürer. Foucault, başlangıç noktası olarak Samuel Beckett'in sorduğu bir soruyu ele alarak, metinde ya da metin aracılığıyla, "Kimin konuştuğunun ne önemi var?" diye sorar. Barthes'tan farklı olarak Foucault, bir düzeyde "kimin konuştuğunun" önemli olduğunu, ancak esas olarak tarihin belirli noktalarındaki bazı sosyal süreçlerle kurulan ilişkinin önem taşıdığını savunur. Bu yüzden yazarları bireysel olarak incelemek yerine, "yazar işlevi" fikrine ve bu fikrin bazı toplumlardaki bazı metin türleriyle olan ilişki çeşidine bakmalıyız.

"Yazar işlevi"nin özellikleri ve farklı söylem türleri (Foucault'nun metinler, metin türleri ve dünya bilgisini ifade ederken çeşitli dil kullanımları için yararlandığı terim) arasındaki ilişki aşağıda tartışılacaktır. Ancak şimdilik, "yazar" ve "yazar işlevi" arasındaki görünüşte ince olan ayrıma rağmen, bu değişimin radikal bir sonuca yol açtığını belirtmek-

te fayda var. Bu durum, Foucault'nun açıkladığı gibi, "geleneksel yazar fikrini tamamen tersine çevirmemiz" gerektiği anlamına gelir.[1] Yazarı, "bitmez tükenmez bir çeşitlilikte anlamlar" yüklediği "bir eserin doğal yaratıcısı" olarak görmek yerine, yazarı anlamları "sınırlayan, dışlayan ve seçen" "belirli bir işlevsel ilke" olarak görmeliyiz.[2] Başka bir deyişle "yazar", olası anlamlar dünyasının kapılarını açmaktan çok, olası anlamları kısıtlayan ve sınırlayan bir kurgudur.

Fikirleri Keşfetmek

Yazarın "gerçek bir kişi" olarak ele alınamayacağı, Foucault'nun argümanının kilit noktasıdır. Bunun nedeni, diğer nedenlerin yanı sıra, farklı anlamlar barındırması ve gerçeklikten farklı şekillerde etkilenmesi sebebiyle yazarın adının karmaşık olmasıdır. "Pierre Dupont" gibi gerçek bir kişinin adı bize, onun hakkında hiçbir şey söylemez. Ama bir yazarın adı söyler. "Shakespeare"*, "bir betimlemeye veya bir dizi betimlemeye eşdeğerdir.[3] "Shakespeare" adı sadece bir kişiyi belirtmekle kalmaz, aynı zamanda birkaç anlama da gelir: *Hamlet*'i* yazan adam, İngiltere'nin ulusal şairi vb.[4]

Bu nedenle yazarların isimleri, bilgilerimizdeki belirli türdeki değişikliklerden etkilenebilir. Eğer "Shakespeare'in, onun olduğu kabul edilen soneleri yazmadığını" veya şu anda başka yazarların isimleriyle bilinen başka ünlü eserler ürettiğini kanıtlasaydık, "bu durum, Shakespeare adının işleyişini tamamen değiştirirdi."[5] Benzer şekilde, "Pierre Dupont var olmamıştır" deseydik, bu "Homeros' [...] var olmadı demekle aynı şey olmazdı."[6] Gerçekte Homeros, muhtemelen *Odessa** ve *İlyada*'yı* yazan yalnız bir yazar

olarak var olmamıştır, ancak "Homeros" isminin hâlâ bir yazar olarak statüsü ve bir dizi işlevi vardır.

En önemlisi, yazarın adı kesinlikle bir *işlev*dir: "Belirli bir rolü" veya roller dizisini "gerçekleştirir".[7] Yazar ismi, metinleri bir arada gruplandırır, tanımlar ve diğerleriyle karşılaştırır ve onları belirli biçimlerde ele almamıza izin verir. Bilhassa, "belirli bir söylem yapısının türünü karakterize etmeye hizmet eder."[8] Biri, "bu metin falanca tarafından yazılmıştır" veya "falanca bu metnin yazarıdır" derse, "bu söylemin yalnızca gelip geçici gündelik bir konuşma olmadığını" biliriz. Bunun yerine, yazarın ismi "belirli bir biçimde algılanmalı ve [...] belli bir kültürde bir statü kazanmalıdır."[9]

Foucault, kültürümüzde yazar işlevinin dört özelliği olduğunu savunur:

1. Yazar işlevi, hem mülkiyet hakları (yani telif hakkı yasaları) hem de devletin düzen bozucu olduğunu düşündüğü eserlerin yaratıcılarını cezalandırma arzusu yoluyla hukuk sistemine bağlıdır.

2. Yazar işlevi, "tüm söylemleri evrensel ve devamlı bir şekilde" etkilemez.[10] Örneğin, tarihsel olarak, edebî metinler genellikle anonim şekilde dolaşıma girerken, bir zamanlar "bilimsel" metinler yalnızca tanınmış bir otorite (Aristoteles* ve Galen* gibi) tarafından yazıldıysa saygı görürdü; günümüzde bu durum büyük ölçüde tersine döndü.

3. Yazar işlevi "kendiliğinden gelişmez", "'yazar' dediğimiz belirli bir akıl varlığını inşa eden karmaşık bir işlemin sonucu olarak ortaya çıkar."[11] Bu durum büyük

ölçüde, yazarın eseri olarak neyi kabul ettiğimize (veya etmediğimize) ve "eser"i nasıl tanımladığımıza bağlıdır. Örneğin yazarların mektupları, alışveriş listeleri vb. eser sayılır mı?

4. Son olarak yazar işlevi, "bir metinden ikinci el olarak yapılmış saf ve basit bir yeniden yapılandırma" değil, daha karmaşık bir sistemdir. Yazar işlevi gerçek hayattaki bir kişiyle -yazarla- ilgilidir, ancak sadece ona eşit görülemez. Bunun yerine yazar işlevi; "yazar", "gerçek müellif" ve "hayalî konuşmacı" arasındaki "bölünme ve mesafenin [...] kısaltılmasıyla gerçekleştirilir ve böyle işler."[12] Başka bir deyişle yazar işlevi; yazar fikrimiz, gerçek hayattaki müellif ve metnin kendi sesi arasındaki boşlukta yaratılır ve bu boşlukta var olur.

Foucault, yazarın niyetiyle ilgili eski tartışmaların ötesine geçmek istiyorsak, bu dört sorunsalla ilgilenmemiz gerektiğini öne sürer.

Dil ve İfade

Sabır ve konsantrasyon gerektirse de "Yazar Nedir?" okumaya değer ve ilgi çekici bir eserdir. Ancak öğrenciler için zorlayıcı olabilir. Makalenin temel zorluğu, teknik kelime dağarcığından ve terminoloji kullanımından kaynaklanmaktadır. Başlangıçta bir ders olarak uzmanlara sunulmuş olan bu metin, dinleyicilerin yazarın niyetine ilişkin tartışmanın ana hatlarına ve Foucault'nun kullandığı özel sözcük dağarcığına aşina olduğu varsayımıyla yazılmıştır.

Kullandığı sözcükler açısından en zorlayıcı terim olan "söylem", bir bütün olarak Foucault'nun eserlerinde çok

önemli bir kavramdır. Pratikte, "söylem", son derece özel olandan tamamen genellenenlere kadar oldukça değişken anlamlara sahip olabilir. Bir söylem, yalnızca konuşma veya metin örneği olabilir veya belirli özelliklere sahip (yani bilimsel söylem, edebî söylem, hukuk söylemi) tüm bir dil kullanımının alt kümesi olabilir. Belki de en önemlisi, toplumun bilgisini, davranışını ve değerlerini çoğalttığı tüm uygulamalara ve dillere atıfta bulunabilir. Bu nedenle Foucault'ya göre iktidar ve söylem el ele yürür. Bu fikir, "Yazar Nedir?"in net bir şekilde anlaşılması için hayati önem taşımaktadır.

NOTLAR

1. Michel Foucault, "What is an Author?", *The Essential Works of Michel Foucault* içinde, 1954-1984. c. 2, *Aesthetics*, ed. Paul Rabinow (Londra: Penguin, 2000), s. 221.
2. *A.g.e.*, s. 221.
3. *A.g.e.*, s. 209.
4. *A.g.e.*, s. 209.
5. *A.g.e.*, s. 210.
6. *A.g.e.*, s. 210.
7. *A.g.e.*, s. 211.
8. *A.g.e.*, s. 211.
9. *A.g.e.*, s. 211.
10. *A.g.e.*, s. 212.
11. *A.g.e.*, s. 213.
12. *A.g.e.*, s. 215.

13. Teorik bir terim olarak "söylem"in daha kapsamlı bir tartışması için bkz. Yasser Munif, "Discourse", *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde (Chichester: Wiley-Blackwell, 2011), ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker. Ayrıca Sara Mills, *Discourse* (Londra: Routledge, 2004).

MODÜL 6
İKİNCİL FİKİRLER

ANAHTAR NOKTALAR

- **Foucault, kuramların veya geleneklerin "yazarlarını" inceler, bir "söylem tipolojisi" çağrısında bulunur ve yazarın olası kayboluşunu irdeler.**
- **Bu ikincil fikirlerin, ana argümandan daha az etkisi ve nüfuzu olmuştur, ancak bağlam açısından önemini korumaktadır.**
- **Foucault'nun ikincil fikirleri söylem çalışmalarına ilham vermiş ve internet çağında kültür kuramına uygulanabilirliğini kanıtlamıştır.**

Başka Fikirler

Michel Foucault'nun 1969 tarihli "Yazar Nedir?" adlı makalesi, öğrenciler ve eleştirmenler için ilgi çekici üç ikincil fikir barındırır. Üçü de Foucault'nun kendi konusuna kasıtlı olarak açık uçlu yaklaşımının bir parçasıdır. Yazarın işlevinin yorumu sınırladığını saptayan Foucault, bu tür

❝ Konumu hoşgörülemez bir biçimde sınırlandırdım. ❞

Michel Foucault, "Yazar Nedir?"

sınırları ortadan kaldırmaya isteklidir. Metnin sonunda üç yeni yön önererek bu isteğini belli eder.

İlki, Foucault'nun, kendisini salt metin merkezli bir yazarlık fikriyle sınırlamanın, entelektüel olarak doğrulanamaz olduğu hissi ile ilgilidir. Aslında Foucault, başka ne tür mevzuların veya söylemlerin yazılabileceğini sorar. Foucault'nun belirttiği gibi, Sigmund Freud* pek çok yazarın dahil olduğu süregelen bir söylem olsa da, psikanalizin* "yazar"ıydı. Bu durumda Foucault, yazarlık üzerine daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ileri sürer. Foucault bu tür "yazar söylemlerinin" yazar işlevi fikrine nasıl yansıyabileceğini sorgular.

İkinci ikincil fikir, Foucault'nun yazar işlevinin "söylemin tarihsel tahliline" dahil edilmesi çağrısıdır.[1] Yazar işlevi, söylemlerin tarih boyunca toplumlarda nasıl dolaştığı hakkında bize ne söyleyebilir? Ve bu, bize kendi toplumumuz hakkında ne anlatır?

Üçüncü ikincil fikir, bir teorisyenin Foucault'nun yazar işlevinin kültürümüzden kaybolma olasılığına "çıldırtıcı derecede kısıtlı" bakışı olarak adlandırdığı şeydir.[2] Foucault, söylemin koşullarının, yazarların metinlerinin serbest dolaşımını engellemeyecek şekilde değişme ihtimalini sorgular. Makalenin açılış sorusuna dönecek olursak, ya kimin konuştuğunun bir önemi yoksa?

Fikirleri Keşfetmek

Foucault'nun belirttiği gibi, "kişi bir kitaptan çok daha fazlasının yazarı olabilir."[3] Müzik ya da güzel sanatların yanı sıra, bir kişi "diğer kitapların ve yazarların sırayla yer alacağı" bir teori, gelenek ya da disiplin yazabilir.[4] Foucault, Sigmund Freud gibi bir anlamda bütün bir alanı yazan bir figüre nasıl yaklaşacağımızı sorar.

Foucault'nun yanıtı, kendi sözleriyle, "çok şematik"tir; konuyu ağırlıklı olarak yazar işlevinin karmaşıklığını göstermek için gündeme getirdiğini açıkça ortaya koyar.[5] Yazar işlevi, Foucault'nun dediği gibi, "bir kitap ya da bir dizi metin düzeyine yerleştirilmeye çalışıldığında yeterince karmaşıktır", ancak "daha büyük birimlerde tahlil edilmeye çalışıldığında daha da belirgin faktörler içerir." Bu, Foucault'nun ileride incelemek için kenara koyduğu bir sorundur.[6]

Karmaşıklık, belki de makalenin can alıcı noktası olan ikinci ikincil fikrin arkasında yatar. Yazar işlevi çok karmaşık ve belirli söylem türleriyle çok derinden ilişkili olduğu için Foucault, "söylemin tarihsel analizini" gerçekleştirmenin bir aracı olarak onun daha detaylı bir incelemesini talep eder.[7] Yukarıda belirtildiği gibi, edebiyatla öncelikle kendisi için değil, fikirlerin ve toplumun tarihini anlamanın bir aracı olarak ilgilenir. Foucault için söylem, toplumun en önemli yapılandırıcı yönü olduğu için, yazar işlevinin içgörüsünün daha geniş çıkarımları olup olmadığını sorgulaması doğaldır.

Foucault'ya göre bu fikirler, kaçınılmaz olarak iktidarla bağlantılıdır ve bu durum, söylemlerin toplumda nasıl dolaştığıyl

ilgilidir. Yazar işlevinin, metin üreticileri için kendi metinleri üzerinde ve devletlerin hem metinlerin hem de metin üreticileri üzerinde yasal güç kullanması açısından hukuki iktidarla yakından ilgisi vardır. Başka bir deyişle telif hakkı, yazarlara metinlerinin yasal mülkiyetini verir, bu da onların dolaşımı kontrol etmelerine ve eserlerinden para kazanmalarına olanak tanır. Ancak aynı zamanda devletlerin, yazarları sorumlu tutmasına ve eserleri düzen bozucu veya tehlikeli olarak kabul edilirse onları cezalandırmasına da izin verir. Benzer şekilde yazar işlevi, okuyucuların yorumlarını sınırlamaya hizmet eder: "Yazar", istemediği yorumları dışlayan bir figür hâline gelir ve böylece metinlerin fazla özgür şekilde yorumlanmasını engeller. Bu nedenle Foucault'ya göre yazar, anlamın kaynağı değil, "anlamın çoğalmasından korkma biçimimizi belirleyen ideolojik bir figür"dür.[8]

Bu düşünce, Foucault'nun makaledeki son fikrinin kaynağıdır. Yazarların veya bu tür korkuların var olmadığı bir toplumu hayal etmek "saf romantizm" olsa da, Foucault bu olasılığı düşünmeye zaman ayırır. Böyle bir dünya "statüleri, biçimleri, değerleri ve maruz kalacakları davranışlar ne olursa olsun, tüm söylemlerin bir mırıltı anonimliği içinde gelişeceği" bir dünya olurdu.[10] Böyle bir dünyada, "Gerçekten kim konuştu? Yazar mı, başka biri mi? Konuşan, hangi otantiklik veya özgünlükle konuşuyor?" gibi eski sorular ortadan kaybolurdu.[11] Bunun yerine eleştirmenler ve teorisyenler, kimin konuştuğuna dair bu eski soruya kayıtsız kalarak, söylem ve iktidarla ilgili sorular sorarlardı.[12]

Gözden Kaçanlar

"Yazar Nedir?" gözden kaçan fikirler açısından paradoksal bir statüye sahiptir. Hangi okuyucu grubu hakkında konuşulduğuna bağlı olarak, aynı anda hem çok fazla hem de çok az dikkat çeken bir metindir.

Bir yandan Foucault uzmanları haklı olarak "Yazar Nedir?"i onun eserlerinin içinde yalnızca küçük bir metin olarak görürler. Bu gerçek, makalenin bir bütün olarak Foucault'nun kariyerine adanmış kılavuzlardaki görece yokluğuyla kanıtlanır.[13] Foucault araştırmalarında, benzer konuda olması sebebiyle, aynı yıl ortaya çıkan ve söylemlerin tarihini ve tipolojisini daha derinden inceleyen *Bilginin Arkeolojisi*'ne çok daha fazla ilgi gösterilmiştir. Ancak aynı zamanda "Yazar Nedir?" Simon During'in belirttiği gibi, 1960'ların sonlarında Foucault'nun fikirlerinde önemli bir sahneleme görevi görür ve bu şekilde okunmalıdır.[14]

Eş zamanlı olarak, "Yazar Nedir?"i bağlam dışında okumaya meyilli edebiyat eleştirmenleri ve öğrenciler, tutarlı bir şekilde metni, daha edebî ve Foucault'nun düşüncesinde olduğundan daha merkezî olarak ele aldılar. Fransız kuramı tarihçisi François Cusset*, bu algının Amerikalıların -çoğunlukla esas olarak edebiyat akademisyenleri olmayan- Fransız teorisyenleri kabulünde genel bir eğilim olduğunu, ancak Foucault'nun belki de en uç örnek olduğunu belirtiyor. Bu durumun, kısmen 1979'dan itibaren Amerika Birleşik Devletleri'nde "Yazar Nedir?"in yaygın şekilde dolaşıma girmesinden kaynaklandığını not düşüyor.[15] Edebiyat uzmanlarının neredeyse her zaman gözden kaçırdığı bir gerçek şudur: Söylem meselesiyle genel bir kategori olarak ilgilenmesine rağmen "Yazar Nedir?", "kesinlikle anti-edebiyat"tır.[16]

NOTLAR

1. Michel Foucault, "What is an Author?", *The Essential Works of Michel Foucault* içinde, 1954-1984. c. 2, *Aesthetics*, ed. Paul Rabinow (Londra: Penguin, 2000), s. 220
2. Mark Poster, "The Digital Subject and Cultural Theory", *The Book History Reader* içinde, ikinci baskı, ed. David Finkelstein ve Alistair McCleery (Londra: Routledge, 2006), s. 489.
3. Foucault, "What is an Author?", s. 217.
4. *A.g.e.*, s. 217.
5. *A.g.e.*, s. 220.
6. *A.g.e.*, s. 220.
7. *A.g.e.*, s. 220.
8. *A.g.e.*, s. 220.
9. *A.g.e.*, s. 222.
10. *A.g.e.*, s. 222.
11. *A.g.e.*, s. 222.
12. *A.g.e.*, s. 222.
13. Bkz., örneğin, süregelen ilgi eksikliği için Gary Gutting, ed., *The Cambridge Companion to Foucault*, ikinci baskı (Cambridge: Cambridge University Press, 2005), ya da herhangi bir eleştirel ilgi için Christopher Falzon, Timothy O'Leary ve Jana Sawicki, ed., *A Companion to Foucault* (Malden Mass.: Wiley-Blackwell, 2013). Foucault'nun edebiyat kuramı üzerindeki genel etkisinin bir parçası olarak denemenin alımlanması, yine de, yararlı bir şekilde Lisa Downing, *The Cambridge Introduction to Foucault*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2008), s. 53-68'de tartışılmaktadır. Aynı örüntü, tesadüfi olmayacak şekilde, John Logie tarafından belirtildiği gibi, Roland Barthes'ın "Yazarın Ölümü"nün alımlanmasında da görülür, bkz. "1967: The Birth of the 'The

Death of the Author'", *College English*, c. 75, No. 5 (Mayıs 2013), s. 496.

14. Simon During, *Foucault and Literature: Towards a Genealogy of Writing* (Londra: Routledge), s. 118.
15. Bkz. François Cusset, *French Theory: How Foucault, Derrida, Deleuze, & Co. Transformed the Intellectual Life of the United States*, çev., Jeff Fort, Josephine Berganza ve Marlon Jones (Mineapolis: University of Minnesota Press, 2008), s. 79.
16. During, *Foucault and Literature*, s. 122.

MODÜL 7
KAZANIM

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?" kendi koşullarında başarılı ve edebiyat araştırmalarında ufuk açıcı teorik bir metin olmaya devam etmektedir.
- Makalenin başarısındaki en önemli faktörlerden biri, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki dolaşımıdır.
- Aydınlatıcı olmasına rağmen "Yazar Nedir?" tamamlanmamış bir projenin kabataslak ve önerilerde bulunan bir parçasıdır.

Tartışmayı Değerlendirmek

"Yazar Nedir?"in hakkaniyetli bir değerlendirmesini yapmak için, Michel Foucault'nun önsöz niteliğindeki görüşlerini ve dinleyicileriyle yaptığı tartışmayı da içeren makalenin orijinal bağlamını hatırlamakta fayda var. Bunlar yalnızca Foucault'nun 1969'da *Bulletin de la Société française de philosophie*'de [Fransız Felsefe Derneği Bülteni]

> “Ne yazık ki bugün sunduğum şey, ilginize layık olmak için fazla zayıf; [...] ana hatlarını zar zor seçebildiğim bir tahlil denemesi.”
>
> Michel Foucault, “Yazar Nedir?”

yayımlanan orijinal dersinin transkriptinde mevcuttur.[1] Foucault, bitmemiş bir eser sunduğu hususunda nettir. Ders sonrası tartışmasında belirttiği gibi Foucault, düşüncelerini “çok kabaca” (très grossièrement) ve kasıtlı olarak “soyut” bir şekilde “temel oluşturarak” (une mise en place d'ensemble) çizmişti. Foucault, bu çalışmanın bir inşa etme girişiminden çok bir “şantiye araştırması” olduğunu öne sürmeye devam etmiştir.[2]

Foucault'nun dinleyicileri arasında Jacques Lacan* ve Lucien Goldmann* gibi önemli entelektüeller olduğu göz önüne alındığında, bu açıklamalarında retorik bir alçakgönüllülük ve savunmacılık olduğu söylenebilir. Yine de bu açıklamalar, “Yazar Nedir?”in sağlam bir pozisyon belirlemekten ziyade aynı zamanda olasılıkları ortaya koymak ve sorular sormak niyetinde olduğunu belirtiyor. Adrian Wilson'ın belirttiği gibi, Foucault'nun asıl amacı, Roland Barthes'ın “Yazarın Ölümü” isimli metnine yanıt vermek ve yazar figürünü “sorunsallaştırmak”tı.[3] Bu nedenle “Yazar Nedir?” sonuçlardan ziyade belirsizliklerle karakterize edilen bir metindir.

Buna rağmen Foucault, belirttiği şartlarda inkâr edilemez derecede güçlü bir argüman sunar. Foucault, tarihsel

ayrıntılara derinlemesine girmese de, yazarların, okurların ve metinlerin etkileşimde bulunduğu karmaşık yolu kavramsallaştırmanın bir aracı olarak yazar işlevini kullanmak için ikna edici bir argüman oluşturur. Bunu, tarih boyunca otorite ve anonimliğin farklı tezahürlerine ve hukuki çerçevelerin özellikle on sekizinci yüzyıldan itibaren yazarlık kavramını yeni yollarla nasıl sabitlediği bilgisine başvurarak yapar.[4]

Bu Bağlamda Başarı

"Yazar Nedir?"in başarısı tek bir cümleyle özetlenebilir. Adrian Wilson'ın belirttiği gibi, "Yazar Nedir?" "'yazar' figürünün nasıl yorumlayıcı bir inşa olduğunu açıklığa kavuşturmuştur: Yazar, kanonik kelimelerle ilişkili, kavramsal olarak bu tür eserlerin yazarı olarak tanımlanan, ancak yine de kategorik olarak o yazardan farklı olan bir inşadır."[5] Başka bir deyişle Foucault, "yazar" ile belirli bir metni yazan gerçek kişinin farklı figürler olduklarını göstermiştir. "Yazar" bir yanıyla tam da Foucault'nun yukarıda belirttiği anlama gelmektedir, ama bir yandan da bu anlama gelmez. Aksine, yazar metnin yorumlanmasına yardımcı olmak ve metni temellendirmek için inşa edilmiş bir araçtır. Bu argüman, Roland Barthes'ın ünlü "Yazarın Ölümü" polemiğinden daha az aşırı bir duruş sergilemiştir ve eleştirmenler tarafından şüpheci bir şekilde yeniden ele alındığında bile, modern edebiyat eleştirisinde yaygın bir şekilde kabul görmüştür.

Makalenin etkisi Fransa'da, Amerika Birleşik Devletleri'ndekinden daha azdı, ancak yine de kayda değerdi. Ortaya çıkışından kısa bir süre sonra, Roland Barthes'ın yazarlıkla

ilgili düşüncesi üzerinde bir etki yarattı. Wilson'ın belirttiği gibi Barthes, 1971'de yazdığı "From Work to Text" [Eserden Metne] adlı yazısında Foucault'nun "eser" yerine "metne" verdiği öneme doğrudan cevap verdi.[6]

Barthes'ın bu hızlı yanıtı, Foucault'nun makaleyle ilgili diğer ana başarısını net bir şekilde ortaya koyuyor. "Yazar Nedir?" vurgunun yazarlardan metnin kendisine kaymasında önemli bir rol oynamıştır. Bu, edebiyat teorisinde 1970'lerde ve 1980'lerde ivme kazanan bir değişimdir ve o zamandan beri de gücünü kaybetmemiştir.[7] Bu etkinin izleri, Amerika Birleşik Devletleri'nde, 1970'lerden itibaren Kuzey Amerika üniversitelerinde "Fransız teorisi"nin genel kavranışında, "Yazar Nedir?"in konumuna bakılarak görülebilir.[8] Foucault'nun 1970'te Buffalo New York Üniversitesi'nde hafifçe değiştirilmiş bir versiyonuyla sunmasının ardından "Yazar Nedir?", "Fransız teorisi" olarak kanonlaştırılan ilk çalışmalardan biri haline geldi. İlk olarak 1979'da, *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Literary Criticism* [Metinsel Stratejiler: Postyapısalcı* Edebiyat Eleştirisinde Perspektifler] adlı edebiyat kuramı seçkisinin bir parçası olarak İngilizce yayımlanan "Yazar Nedir?", o zamandan beri edebiyat teorisinde ve öğrenci okuma listelerinde önemli bir yere sahip.[9]

Sınırlamalar

Açıkça olasılıkların bir eskizi veya taslağı olarak sunulan bir eser için "Yazar Nedir?", kayda değer bir geleceğe sahip olmaya devam etmiştir. Aslında, kısmen sonuçsuz oluşu sayesinde, Foucault'nun işaret etmeye istekli olduğu sınırlamaları birçok yönden aşmıştır. Başlangıçta uzman

entelektüellerden oluşan bir izleyici kitlesine sunulmasına rağmen, birden çok disipline uyarlanabilir olduğu kanıtlanmıştır. Dünya çapında lisans düzeyinde edebiyat kuramı derslerinde yaygın bir demirbaş olmasına rağmen "Yazar Nedir?"; tarih, sosyoloji, hukuk ve iletişim bilimleri* derslerinin yanı sıra kitap tarihi* ve bilim tarihi* gibi alt disiplinlerde de bulunabilir.

Daha genel konuşursak "Yazar Nedir?", çok geçmeden postyapısalcı ya da postmodernist teorinin antolojik bir örneği hâline geldi. Bu durum, eseri özellikle 1980'lerden itibaren akademik camianın ilgi odağı hâline getirdi ve aynı zamanda sert eleştirilerin de merkezine yerleştirdi. Foucault; Roland Barthes, Jacques Derrida ve Jacques Lacan ile birlikte, eninde sonunda, bir muhafazakâr eleştirmenin akılda kalan ifadesiyle, "Galyalı (Fransız) yapısöküm* sisi"ni dünyanın dört bir yanındaki edebiyat bölümlerine yaymakla suçlanacaktı.[10]

NOTLAR

1. Michel Foucault, "Qu'est-ce qu'un auteur?", *Bulletin de la Société française de philosophie*, 63, no. 3, Temmuz-Eylül 1969, s. 73-104. Bu metin ayrıca Michel Foucault, *Dits et Écrits*, ed. Daniel Defert ve François Ewald (Paris: Gallimard, 1994) içinde tekrar basılmıştır. Aşağıdaki tüm alıntılar *Dits et Écrits*'e aittir.
2. Foucault, *Dits et Écrits*, s. 817.
3. Wilson, s. 343.
4. Foucault, *Dits et Écrits*, s. 817.
5. Adrian Wilson, "Foucault on the 'Question of the Author': A Critical Exegesis", *The Modern Language Review*, c. 99, no. 2 (Nisan, 2004), s. 360.

6. Wilson, "Foucault on the 'Question of the Author'", 343. Barthes'ın yazısı için bkz. Roland Barthes, "From Work to Text", ed. Vincent B. Leitch, *The Norton Anthology of Theory and Criticism* (New York ve Londra: W. W. Norton and Company, 2001), s. 1326-1331.
7. Bu noktada bkz. Wilson, "Foucault on the 'Question of the Author'", s. 343.
8. Bkz. François Cusset, *French Theory: How Foucault, Derrida, Deleuze, & Co. Transformed the Intellectual Life of the United States*, çev. Jeff Fort, Josephine Berganza ve Marlon Jones (Mineapolis: University of Minnesota Press, 2008), "Introduction", birçok yerde.
9. Josué V. Harari, ed., *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Criticism*, (Ithaca: Cornell University Press, 1979).
10. Bkz. Bruce Bawer, "The Case of Stephen Greenblatt", *The New Criterion* içinde, c. 36, no. 3 (Kasım 2017), https://www.newcriterion.com/issues/2017/9/the-case-of-stephen-greenblatt-8753.

MODÜL 8
YAZARIN ÇALIŞMASINDAKİ YERİ

ANAHTAR NOKTALAR

- Foucault, eserlerinde söylemlerin ve iktidar yapılarının, bireyleri nasıl sınırladığını incelemeye odaklanan disiplinlerarası bir düşünürdür.
- Edebiyat teorisindeki önemine rağmen "Yazar Nedir?" Foucault'nun genel kuramında küçük bir parçadır.
- "Yazar Nedir?" Foucault'nun başlıca eserlerine geçit sağlayarak yeni okurların Foucault ile tanışmasına yardımcı olur.

Konumlandırma

Edebiyat teorisindeki önemine rağmen "Yazar Nedir?", Foucault'nun hem aşırı üretken hem de şaşırtıcı çeşitlilikte dikkat çekici yazı kariyerine bakıldığında yadsınamaz bir şekilde küçük bir eserdir.[1] Foucault, "Yazar Nedir?"i

> 66 Bugün, hâlâ bizim olan ve içinde sıkışıp kaldığımız sistemleri tarihsel oluşumlarına dayanarak göstermeye çalışıyorum. Bu çabam, temelde, geriye dönük tahlillere dayalı olarak kendi zamanımızın bir eleştirisini sunma meselesidir. 99
>
> Michel Foucault, *Partisan Review* Söyleşisinden, 1971

sunduğunda hâlihazırda beş kitap yayımlamıştı. Bunlar arasında çığır açan eserleri *Deliliğin Tarihi*[2] ve *Kliniğin Doğuşu*[3] ile, insan bilimleri* tarihi ve sosyolojisi üzerine aynı derecede aydınlatıcı araştırması *Kelimeler ve Şeyler*[4] yer alıyordu. "Yazar Nedir?" Şubat 1969'da sunulduktan sonra Foucault, mart ayında bir başka önemli metin olan *Bilginin Arkeolojisi*'ni[5] yayımlamak üzereydi. Foucault'nun üretkenliği 1960'lardan sonra, 1970'lerdeki hacimli çalışmaları *Hapishanenin Doğuşu*[6] ve tamamlanmamış üç ciltlik bir eser olan *Cinselliğin Tarihi*[7] ile hafifçe yavaşladı. Yine de genel olarak, Avrupa'da ve Kuzey Amerika'da düzenli bir konferans, seminer ve röportaj akışıyla üretkenliğini sürdürdü. Yalnızca toplu kısa eserleri -İngilizceye henüz çevrilmemiş olan- *Dits et Écrits 1954-1988* orijinal baskısında dört cilttir.[8]

"Yazar Nedir?" makalesinde bahsedilen "söylem tarihine" Bilginin Arkeolojisi kitabıyla katkıda bulunmasına rağmen, yazarlığın, Foucault'nun açıkça geri döndüğü bir tema olmaması dikkat çekicidir. Bu dersi bariz bir şekilde ilerideki çalışmaları için bir taslak olarak sunsa da, dersi

daha sonraki dinleyiciler için yeniden tasarlamayı veya değiştirmeyi asla uygun görmedi. 1970'te Amerika Birleşik Devletleri'nde "Yazar Nedir?"i tekrar bir konferans olarak sunduğunda, önemli bir değişiklik yapmadı ve aralarında bir ayrım yapılmadan yayımlanmış üç versiyonun herhangi birinin yeniden basılmasından memnundu. Foucault'nun bu metni nihayetinde bağımsız bir eser olarak kabul etmeye başladığı açıktır ki edebiyat öğrencileri tarafından da sıklıkla böyle kabul edilmiştir.

Entegrasyon

Bir bütün olarak Foucault'nun çalışmaları, genellikle ve haklı olarak sınıflandırılamaz kabul edilir. Eserlerin çoğu, doğası gereği tarihsel olmasına rağmen disiplin sınırlarını kolaylıkla aşar. Tarih, psikoloji, felsefe, sosyoloji ve edebiyat eleştirisi gibi çeşitli disiplinlerden elde ettiği malzeme ve kuramı kendi amaçlarına hizmet etmek için kullanması da ilgi çekicidir. Çalışmaları konu bakımından psikolojiden bilime, tıp, ceza ve cinsellik tarihine kadar uzanmaktadır. Edebiyat ise tekrar eden ama yalnızca küçük bir temadır.[10]

Böylesine geniş bir üretim ve verimlilik içerisinde "Yazar Nedir?" gibi kısa bir parçanın büyük ve önemli bir rol oynaması şaşırtıcı olurdu. Buna rağmen bir bütün olarak "Yazar Nedir?", Foucault'nun çalışmalarındaki belirli temel temaların temsilcisidir. Yazarlığın bir soykütüğünü veya arkeolojisini yeniden inşa etmeye olan ilgisiyle bu metnin, hem *Kelimeler ve Şeyler* hem de *Bilginin Arkeolojisi* temalarıyla bağlantılı olduğunu görmek kolaydır. Simon During'in *Foucault and Literature*'da [Foucault ve Edebiyat] belirttiği gibi "Yazar Nedir?", Foucault'nun

edebiyat yazılarından çok, bu iki kitaba aittir.[11] Söylem ve yönetimselliğe* bakıldığında, metnin hukuki yapılar ve bireyin temellükleri ile ilgili kaygısı, *Hapishanenin Doğuşu* ve *Cinselliğin Tarihi*'nin habercisidir.

Bu sayede Foucault'nun, "Yazar Nedir?"i bir bütün olarak eserlerinin temsilcisi olarak kabul ettiği, bir arzuyla daha ehemmiyetli hale getirdiği açıktır: kanıksadığımız şeylerde "bizi sessizce düzene sokan sistemleri devreye sokma, ortaya çıkma, dönüştürme ve tersine çevirme" arzusu. Foucault'nun 1971'deki bir röportajda belirttiği gibi, "Bana kalırsa, [tüm] çalışmalarımda yapmaya çalıştığım şey bu."[12]

Önem

Foucault'nun ünü 1960'ların ortalarında Fransa'da zaten yayılmıştı ve 1970'lerin başında uluslararası alanda ses getirmeye başladı. Foucault, "Yazar Nedir?"i sunduktan sadece bir yıl sonra, Fransız akademisinin sağladığı en yüksek övgülerden biri olarak Collège de France'da yer aldı. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nin davetlisi olarak ders vermeye başladı, fakat Amerika'daki dersleri ancak on yıl sonra düzenli bir hâl alacaktı. Yine de "Yazar Nedir?" Foucault'nun Amerika Birleşik Devletleri'nde sunduğu ilk metinlerden biriydi ve geniş çapta dolaşımdaydı. Öte yandan Amerika'daki ilk itibarı daha çok, önemli bir edebiyat eleştirmeni olan George Steiner'dan* *The New York Times Book Review*'da büyük ölçüde olumlu bir eleştiri alan *Kelimeler ve Şeyler*'e dayanıyordu.[13]

Bütün bunlara rağmen Josué Harari'nin 1979 tarihli *Textual Strategies* [Metin Stratejileri] serisinde yayın-

lanması sayesinde "Yazar Nedir?" makalesi, Amerika Birleşik Devletleri'nde (önce başarısız sonra başarılı olan) "sleeper hit" şeklinde adlandırılacaktı. Antolojiye alınmadığı Fransa'da ise "Yazar Nedir?", büyük ölçüde iz bırakmadan yok oldu. Daniel Defert'in belirttiği gibi, Foucault'nun duruşu ile çağdaşları Roland Barthes ve Jacques Derrida'nın duruşu arasındaki belli farklılıklara rağmen o zamanlar okurlar, Foucault'nun bu iki isimle aynı şeyleri söylediğine inanmışlardı.[14]

Foucault'nun bütün eserleri içindeki mütevazı yerine rağmen "Yazar Nedir?", İngilizce konuşulan akademik dünyada en erişilebilir ve en çok dolaşımda olan teori metinlerinden biri olarak yadsınamaz bir öneme sahiptir. Metin, pek çok öğrenci için hem edebiyat kuramında temel bir meseleye hem de Foucault'nun düşüncesine ideal bir giriş sağlamaya devam ediyor.

NOTLAR

1. Foucault'nun bibliyografyası, kitapların farklı Fransızca başlıkları ve versiyonları ile farklı İngilizce başlıkları ve versiyonları, ne yazık ki karıştırılmaktadır. Bazı meselelere bilimsel bir giriş için bkz. Richard A. Lynch, "Two Bibliographical Resources for Foucault's Work in English", *Foucault Studies*, No. 1, (Aralık 2004), s. 71-76. Faydalı, düzenli bir şekilde güncellenen açıklamalı bir bibliyografyaya (birkaç dildeki çeviriler dahil) https://monoskop.org/Michel_Foucault adresinden erişilebilir.
2. Çeşitli versiyonların kısa bir tarihini içeren tam bir İngilizce metin için bkz. Michel Foucault, *History of Madness*, ed. Jean Khalfa, çev. Jonathan Murphy (Londra: Routledge, 2006).

3. Michel Foucault, *Naissance de la Clinique: une archéologie du regard medical* (Paris: Presses Universitaires de France, 1963).
4. Michel Foucault, *Les mots et les choses. Une archéologie des sciences humaines* (Paris: Gallimard, 1966).
5. Michel Foucault, *L'Archéologie du savoir* (Paris: Gallimard, 1969).
6. Michel Foucault, *Surveiller et punir: naissance de la prison* (Paris: Gallimard, 1975).
7. Michel Foucault, *Histoire de la sexualité*, 3 cilt (Paris: Gallimard, 1976-84).
8. Michel Foucault, *Dits et écrits, 1954-1988*, 4 cilt, ed. Daniel Defert ve François Ewald (Paris: Gallimard, 1994).
9. Foucault'nun kariyeri boyunca kaygılarının aşamaları ve genel bağlamı hakkında net ve faydalı bir giriş için bkz. Simon During, *Foucault and Literature: Towards a Genealogy of Writing* kitabının 1-7. bölümleri (Londra: Routledge, 1992).
10. *A.g.e.*, s. 67 vd.
11. *A.g.e.*, s. 122.
12. Foucault, "A Conversation with Michel Foucault", *Partisan Review*, c. 38, no. 2, (İlkbahar 1971), s. 201.
13. George Steiner, "The Mandarin of the Hour—Michel Foucault", *New York Times*, Şubat 28, 1971, http://www.nytimes.com/books/00/12/17/specials/foucault-order.html.
14. Daniel Defert, "Chronology", ed. Christopher Falzon, Timothy O'Leary ve Jana Sawicki, *A Companion to Foucault* içinde (Malden Mass.: Wiley-Blackwell, 2013), s. 41.

BÖLÜM 3

ETKİ

MODÜL 9
İLK TEPKİLER

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?"e gelen önemli bir eleştiri, metnin aşırı determinist* görünmesidir.
- Sonradan popülerleşmesine rağmen "Yazar Nedir?" sorusu, yeterince yanıt bulamadı..
- Metnin kabul görmesindeki en önemli faktörler, Yeni Tarihselcilik üzerindeki etkisi ve lisans düzeyindeki edebiyat derslerinde ona yer verilmesidir.

Eleştiri

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"inin hemen kabul görmesindeki ilginç unsur, eserin ne ölçüde yanlış anlaşıldığıydı. 1969'da Fransa'daki ilk sunumunun hemen ardından Foucault ile tartışan seçkin Fransız entelektüelleri, en hafif tabirle, makaleye şüpheyle yaklaştılar. Bu durum, kısmen, makalenin Roland Barthes'ın

> **66 Dahası: Yazar var olmamıştır demedim; bunu söylemedim ve söylemimin böyle bir yanlış yorum a yol açmış olabileceğine hayret ediyorum. 99**
>
> **Michel Foucault, "Yazar Nedir?"i sunduktan sonra yapılan söyleşiden.**

"yazarın ölümü" tezini tekrarladığına dair bir inançtan kaynaklanıyordu.[1]

Bu şüphe, sorulara kapı aralandığında hemen ortaya çıktı. Romancı Jean d'Ormesson*, Foucault'nun temel tezinin "insanın ölümü"* olduğunu ve bu sefer sadece "zincirin en zayıf halkasına saldırdığını" söyledi: yani yazara.[2] D'Ormesson, yazarın gerçek bir kişi olarak ele alınamayacağının zaten açık olduğunu ve Foucault'nun değişmez insan doğası fikrine saldırdığını düşündü. Fakat d'Ormesson şu şekilde devam etti: "Kendi kendime dedim ki, yine de yazarlar var."[3] D'Ormesson'ın bu fikrine, daha karmaşık bir yoldan giden filozof Lucien Goldmann* da katıldı. Goldmann Foucault'yu, Claude Lévi-Strauss, Roland Barthes, Louis Althusser ve Jacques Derrida tarafından temsil edilen "Fransız Yapısalcılık Okulu" ile aynı eksene koydu..[4]

Bunu akılda tutarak Goldmann, "Michel Foucault'nun, bize söylediklerinin yazarı ve kesinlikle kurucusu* olmadığını" savunmuştur.[5] Aksine Goldmann, Foucault'nun yapısalcı arkadaşlarının genel tezini basitçe tekrar ettiğine inanmıştır. Goldmann, Foucault'ya bu okulda "özellikle özgün ve parlak" bir yer vermiş olsa da, yine de, yapı

salcıların "temelde bilim karşıtı felsefi konumları" olarak gördüğü şeye dair kendi şüpheciliğini açıkça ortaya koymuştur.[6] Ek olarak, bir yapısalcı olarak Foucault'nun, genel anlamda insanın ölümünü ya da daha teknik bir tabirle "özne"yi* ileri sürdüğü fikrine katılmıştır. Goldmann'ın görüşüne göre yapısalcılar, toplumsal yapıların etkisi sayesinde değişmez insan doğası ve bireysel düşünce özgürlüğü diye bir şey olmadığına inanıyorlardı. Goldmann Foucault'nun metninin, "insan" ya da "özne" yerine "yazar"a özel bir bakış açısı getirerek bu durumu basitçe yeniden öne sürdüğünü iddia etmiştir.

Tepkiler

Foucault, eserlerini yanlış yorumladığına inandığı kişilere verdiği yanıtlarında son derece açık sözlü olabiliyordu.[7] Goldmann'a yanıt olarak Foucault, "Ben hiçbir zaman [...] yapı kelimesini kullanmadım [...] Bu yüzden, yapısalcılıkla ilgili tüm bu basit yorumlardan kurtulmayı çok isterim ya da en azından bunları haklı çıkarmak için zahmete katlanılmasını isterim," diyerek kendini yapısalcılardan hemen uzaklaştırdı.[8] Benzer şekilde Goldmann'ın bilim karşıtı olmakla suçlamasına yanıt olarak Foucault, "Elbette burada bilimsel bir çalışma yürütmüş gibi yapmıyorum ama bu sitemin neye dayandığını bilmek isterim," dedi.[9]

Merkezî konu olan yazar üzerine Foucault, daha açık sözlüydü. Belirttiği gibi basitçe "yazarın var olmadığını ifade etmemişti." Bunun üzerine "gözyaşlarımızı tutalım" dedi. Sözde "insanın ölümü" ile ilgili olduğu sürece Foucault'nun ilgilendiği şey, hem insanın hem de yazarın belirli kurallara göre oluşturulmuş tarihsel kavramlar

olduğu fikriydi. Foucault'nun ilgilendiği şey, bu oluşum süreci ve bu sürecin kurallarıydı.

Foucault, tartışmadan sonra tutumunu değiştirmek ya da tartışmaları önemli ölçüde açıklığa kavuşturmak için hiçbir sebep görmedi. Ertesi yıl "Yazar Nedir?"i sadece minimal düzenlemelerle İngilizce olarak sunması, hem fikirlerinin hem de ifadelerinin arkasında durduğunun kanıtıdır.

Çatışma ve Fikir Birliği

"Yazar Nedir?" Fransa'da yayımlandığında büyük ölçüde iz bırakmadan yok oldu ve sunumunun ardından önemli bir tartışmaya yol açmadı. Aynı şey, makalenin 1979'a kadar Amerika'daki kabulü için de geçerlidir. O yıl Josué Harari'nin antolojisi *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Criticism*'e [Metinsel Stratejiler: Post-Yapısalcı Eleştiride Perspektifler] dahil edilmesiyle "Yazar Nedir?", İngilizce konuşulan dünyadaki edebiyat kuramı kanonunca yavaş yavaş özümsendi. O zamandan bu yana metnin kabulü, üniversite okuma listeleri ve kurama giriş derslerindeki konumu ile sağlandı. Üniversitelerde, yazarın rolü, yeri ve anlamı etrafında devam eden teorik tartışmaya ufuk açıcı bir katkı sağlayarak önemli bir statüye kavuşmuş oldu.

Ancak başka bir bağlam bu statüyü çetrefilleştirir: Foucault'nun dünyadaki en tanınmış entelektüellerden biri olarak kendi ünü ve tartışmalı konumu. 1970'lerin başında, edebiyat eleştirmeni George Steiner'in 1971'de *Kelimeler ve Şeyler* incelemesinde belirttiği gibi Foucault, "the mandarin of the hour", yani başka bir deyişle, modaya uygun

bir guruydu.[12] Amerika Birleşik Devletleri'nde ismi, özellikle cezalandırma ve cinsellik konusundaki eserlerinin giderek artan politik eğilimi ile, ön plana çıkmaya başladı.

Foucault'nun konumu her şeyden çok, "Yazar Nedir?"in majör-minör statüsünü sağladı. "Yazar Nedir?", Foucault'nun önemi nedeniyle mutlaka okunması gereken bir makaledir, ancak yine de kitaplarına kıyasla daha minör bir statüde olmaya mahkûmdur. 1980'lerin sonlarından itibaren bu çifte statü, Foucault'nun Yeni Tarihselcilik olarak bilinen hareketin içine çekilmesine sebep olmuştur.

NOTLAR

1. Daniel Defert, "Chronology", ed. Christopher Falzon, Timothy O'Leary ve Jana Sawicki, *A Companion to Foucault* içinde (Malden Mass.: Wiley-Blackwell, 2013), s. 41.
2. Michel Foucault, *Dits et écrits, 1954-1988*, 4 cilt, ed. Daniel Defert ve François Ewald (Paris: Gallimard, 1994), c 1, s. 812.
3. *A.g.e.*, s. 812.
4. *A.g.e.*, s. 813.
5. *A.g.e.*, s. 813
6. *A.g.e.*, s. 813.
7. Foucault'nun bu konudaki mücadeleciliğinin klasik örneği Michel Foucault, "Polemic: Monstrosities in Criticism" *Diacritics*, C. 1, No. 1 (Sonbahar, 1971), s. 57-60.
8. *A.g.e*, s. 816-17.
9. *A.g.e.*, s. 816.
10. *A.g.e.*, s. 817.
11. *A.g.e.*, s. 817.

12. George Steiner, "The Mandarin of the Hour—Michel Foucault", *New York Times*, 28 Şubat, 1971, http://www.nytimes.com/books/00/12/17/specials/foucault-order.html

MODÜL 10
GELİŞEN TARTIŞMA

ANAHTAR NOKTALAR

- Edebiyat araştırmalarında Foucault'nun çalışmalarının etkisi en çok, Yeni Tarihselciler diye bilinen eleştirmenler okulu arasında görünür olmuştur.
- Yeni Tarihselcilik, tarihteki ve toplumdaki güç dinamikleriyle ilgili metinlerin geniş bir şekilde ele alınması eğilimine parmak basmıştır.
- "Yazar Nedir?", Yeni Tarihselcilik için en etkili Foucaultcu metin değildir, ancak onun bazı temel fikirlerine açılan bir kapı niteliğindedir.

Kullanımlar ve Problemler

Yukarıda belirtildiği gibi Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i, yirminci yüzyılın en etkili düşünürlerinden birinin küçük bir eseri olarak garip bir çifte statüye sahiptir. Daha sonraki çalışmalarında Foucault, makalenin soruları

> “Foucault, Yeni Tarihselcilikteki en dikkate değer ve nüfuz edici etkiye sahiptir.”
>
> John Brannigan,
> *New Historicism and Cultural Materialism*

büyük ölçüde cevapsız bırakarak, kariyerini tanımlayan iktidar ve onun bireyle olan ilişkisiyle ilgili endişesinin ortaya koyduğu daha genel sorunlara doğru ilerlemeyi tercih etti. Bunu “Yazar Nedir?”, *Kelimeler ve Şeyler*, *Hapishanenin Doğuşu* ve *Cinselliğin Tarihi*'ni takip eden büyük eserlerinde çok daha ayrıntılı şekilde ele aldı.

Bu ilerleme modeli, daha genel olarak yazarlık konusundaki tartışmalarda yansıtılmaktadır. Bu konu, edebiyat kuramcısı Sean Burke'ün* belirttiği gibi, yazar figürünün katıksız inatçılığı nedeniyle açık kalmaya mahkûm bir konudur. Burke'ün *The Death and Return of the Author*'da [Yazarın Ölümü ve Geri Dönüşü] (1992) belirttiği gibi, “yazar kavramı asla ölü olarak telaffuz edildiğinde olduğu kadar canlı değildir.”[1] Başka bir deyişle Foucault ve Roland Barthes gibi figürlerin yazar fikrinden hareket etme veya bu fikri değiştirme kaygısının kendisi, yazarın merkezîliğinin bir göstergesi ve bu merkezîliği pekiştirme eğilimidir.

Bazı eleştirmenler için Foucault'nun yazar hakkındaki şüpheciliği sadece bir entelektüel eğilim sorunuydu ve çoğu zaman bu açıdan ele alındı. 1992 gibi geç bir tarihte Foucault, bir eleştirmen tarafından “yazar kavramına son zamanlarda yapılan ve moda haline gelen saldırıların” bir parçası şeklinde tanımlandı.[2] Öğrenci müfredatında hem

Barthes hem de Foucault'nun metinleri yer almasına rağmen, yazar merkezli edebî eleştirinin günlük pratiği, hem akademik hem de genel dinleyiciler için edebî biyografiler ve yazar çalışmaları üretilmeye devam edilerek, genellikle eskisi gibi devam etti. Lisa Downing'in* belirttiği gibi bu, "bir edebî eserin ya da başka bir kültürel ürünün Foucaultcu bir okumasını 'yapmanın' kolay olmadığı gerçeğiyle açıklanabilir."[3]

Ancak buna rağmen, Foucault'nun etkisinin izini, daha genel biçimde modern eleştiride sürmek mümkündür. Özellikle Foucault'nun sonraki eserleriyle birlikte "Yazar Nedir?"in altını çizen meseleler ve metodolojik çerçeveler, Yeni Tarihselcilik diye bilinen eleştiri okulu üzerindeki temel etki olarak görülebilir.

Düşünce Biçimleri

Yeni Tarihselcilik, doğrudan Foucault'nun California Berkeley Üniversitesi -François Cusset'in dediği gibi, Foucault'nun ABD kalesi hâline gelen üniversite- ile olan bağlantılarından doğdu.[4] Biyografi yazarı James Miller tarafından verilen bir anekdota göre, Foucault'nun Berkeley kampüsündeki ünü o kadar fazlaydı ki, 1980'de derslerinden birinde dersliğe sığamayan öğrenciler, polis tarafından sakinleştirilmesi gereken öfkeli bir kalabalığa dönüşmüştü.[5]

Foucault'nun Berkeley'deki çalışmalarıyla ilgilenenler arasında, kendi ifadesiyle, 1969'dan beri Berkeley'de edebiyat öğreten Stephen Greenblatt* da vardı.[6] Greenblatt'ın çalışması doğrudan Foucault'dan ilham aldı ve 1980'lerden itibaren çağdaş eleştiri üzerinde biçimlendirici bir

etki yarattı.[7] Greenblatt'ın, Yeni Tarihselciliğin kurucu metinlerinden biri olarak kabul edilen *Renaissance Self-Fashioning* [Kendi Kendini Şekillendiren Rönesans] (1980) eseri, metinlerin Foucaultcu incelemesine karşı yoğun bir ilgiye sahiptir. Greenblatt'ın kitabın sonsözünde açıkça belirttiği gibi, çalışması, insan öznesinin "belirli bir toplumdaki güç ilişkilerinin ideolojik ürünü" olduğu anlayışına dayanır.[8] Bu nedenle Greenblatt'in odak noktası, bu süreci kontrol eden, edebî olsun ya da olmasın, yazarlı yahut yazarsız olsun, söylemleri tahlil etmektir.

Greenblatt'ın çalışması ilham için açıkça "Yazar Nedir?"e dayanmasa da, yazarlığın koşulları ve önkoşulları merkezî bir odak noktası olmaya devam ediyor. Michael Payne'in belirttiği üzere, Greenblatt'ın Yeni Tarihselci çalışması, "Yazar Nedir?"de gösterildiği gibi, Foucault'nunkiyle "yakından müttefik" olan bir yazarlık nosyonundan güçlü bir şekilde etkilenmekten başka bir şey yapamazdı. Bu durum, Greenblatt'ın öznenin, okuma ve yazma edimlerinin ardındaki toplumsal ve tarihsel olasılıklara karşı yoğun ilgisiyle kanıtlanır. Yine de Greenblatt, Foucault'dan daha fazla tarihsel özellikleri dikkatle incelemek ve bu özellikler aracılığıyla edebî eleştiri okumaları yapmakla ilgileniyordu.

Güncel Çalışmalar

Stephen Greenblatt ve Catherine Gallagher* gibi bugün Yeni Tarihselciliğin kilit uygulayıcılarının kendilerini doğrudan "Yazar Nedir?"den yararlanıyor olarak görüp görmeyeceği şüphelidir. Yeni Tarihselciliğin yalnızca Foucault'nun değil, aynı zamanda antropolog Clifford Geertz* ve Marksist edebiyat kuramcısı Raymond Williams'ın*

çalışmalarına da dayanan kasıtlı olarak karıştırılmış teorik temelleri, belirli metinlerle bağlantı kurmayı zorlaştırıyor. Ancak yine de "Yazar Nedir?"in geriye dönük olarak Yeni Tarihselcilik için bir tür manifesto olarak görülebileceği açıktır. Bunun nedeni, edebiyata ve bireysel yazara odağın azalması ve söylemin toplumsal koşullarına daha fazla odaklanılmasıdır.

Bu sayede "Yazar Nedir?"i günümüzde belki de en yaygın olarak uygulanan edebiyat eleştirisi biçiminin temel örneklerinden biri olarak görmek mümkündür. Yeni Tarihselciliğin tanımlanmasının genellikle zor olduğu kanıtlanmış olsa da -hatta Greenblatt'ın kendisi bile sert bir şekilde onun bir okul olduğunu inkâr etse de- *Renaissance Self-Fashioning*'in [Kendi Kendini Şekillendiren Rönesans] yayımlanmasından bu yana Yeni Tarihselciliğin edebiyat eleştirisi üzerinde şekillendirici bir etkiye sahip olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir.[10]

Yeni Tarihselciliğin etkisi özellikle erken modern edebiyat araştırmalarındaki uzmanlar arasında kayda değer olsa da, Mark Robson'ın* belirttiği gibi, "yeni tarihselcilik, 1980'lerde ortaya çıkışından bu yana Anglofon dünyasında baskın edebî eleştiri tarzı hâline geldi."[11] Yazar figürü modern eleştiride hâlâ merkezî bir figür olarak kalırken, Yeni Tarihselciliğin teorik temelleri, eleştirmenlerin yazar figürüne farklı şekillerde yaklaşmalarına yardımcı oldu.

NOTLAR

1. Seàn Burke, *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 1992), s. 7.

2. David Ellis, "Review: *The Death and Return of the Author. Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida* by Seàn Burke", *Cambridge Quarterly*, s. 22 (3), s. 331.
3. Lisa Downing, *The Cambridge Introduction to Foucault* (Cambridge: Cambridge University Press, 2008), s. 53.
4. François Cusset, *French Theory: How Foucault, Derrida, Deleuze, & Co. Transformed the Intellectual Life of the United States*, çev. Jeff Fort, Josephine Berganza ve Marlon Jones (Mineapolis: University of Minnesota Press, 2008), s. 162.
5. James Miller, *The Passion of Michel Foucault* (New York: Simon & Schuster, 1993), s. 321.
6. Bkz. Stephen Greenblatt, "Towards a poetics of culture", *Southern Review*, c. 20, no. 1, Mart 1987, s. 3-15: 3.
7. See Cusset, *French Theory*, s. 162, ve John Brannigan, *New Historicism and Cultural Materialism* (Basingstoke: Macmillan, 1998), s. 42.
8. Stephen Greenblatt, *Renaissance Self-Fashioning: From More to Shakespeare* (Chicago: Chicago University Press, 1980), s. 256.
9. Stephen Greenblatt, *The Greenblatt Reader*, ed. Michael Payne (Oxford: Blackwell, 2005), s. 1.
10. Yeni Tarihselcilikteki önemli metinlerin saklı tarihi ve genel bir bakış için bkz. H. Aram Veeser, ed., *The New Historicism* (London: Routledge, 1989).
11. Bkz. Mark Robson, "New Historicism", ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker, *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde (Chichester: Wiley-Blackwell, 2011), s. 746.

MODÜL 11
BUGÜNKÜ ETKİ VE NÜFUZ

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?" İngilizce konuşulan dünyada teoriye giriş derslerinin demirbaşıdır.
- Yazar işlevi kavramının, birçok edebiyat araştırmacısının kendi çalışmalarında uygulanması için zorlayıcı olduğu kanıtlanmıştır.
- Birçok yönden yazar işlevi fikri, ana akım edebiyat eleştirisinde göz ardı edilmiştir.

Konum

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?" metni İngilizce konuşulan dünyada edebiyat kuramı öğrencileri için, özellikle de Foucault'nun öğrencileri için önemli bir mihenk taşı olmaya devam ediyor. Makale, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Foucault antolojilerinde bir demirbaş ve edebiyat teorisi mirasının önemli bir parçası olarak güncelliğini

> “[Foucault'nun] görüşünün şaşırtıcı mantıksızlığının en azından bir kısmı, yalnızca görünüştedir.”
>
> Alexander Nehamas,
> “What an Author Is”

korumaktadır. Bu yazı Foucault'nun Amerika Birleşik Devletleri'nde yayımlanan çalışmalarının ilk antolojisi olan 1977'deki *Dil, Karşı-Hafıza, Uygulama*'dan [Language, Counter-Memory, Practice][1] 2003'teki *Temel Foucault Eserleri*'ne [The Essential Foucault][2] kadar çeşitli antolojilerde yer aldı. Aynı zamanda, genel edebiyat kuramı antolojilerinde Roland Barthes'ın “Yazarın Ölümü” ile birlikte değişmez bir kaynaktır.[3]

Buna rağmen, makalenin edebiyat eleştirisi üzerindeki kalıcı etkisinin sınırlı olduğu kanıtlanmıştır. Birçok yönden, 1960'ların sonlarında, yazarların niyetiyle ilgili argümanlar yok olmuştur. Foucault'nun yazar işlevi genellikle ileri sürülen tezlerin en karmaşık ve düşündürücü olanı gibi görülse de, aynı zamanda kullanılması hantal bir kavramdır. Edebî biyografi, yaşam incelemeleri ve diğer türlü yazar merkezli eleştirel çalışmaların sürekli üretimiyle, ana akım eleştiri, yazar figürü ile oldukça hoşnut bir şekilde çalışmaya devam etmiştir.

Yazar işlevi yine de, yazarlığı belirli tarihsel bağlamlara yerleştirmenin bir aracı olarak yararlıdır. Jürgen Pieters'in, Stephen Greenblatt'ın Yeni Tarihselciliğiyle ilgili olarak belirttiği gibi, Foucault'nun yazarlık anlayışı, belirli eleş-

tiri biçimleri için "dolaysız bir avantaj" getirir. Bu anlayış, "yazarın konumunun toplumsal ve tarihsel belirlenimlerini ve yazarın faaliyet gösterdiği söylemsel alanı sınırlayan kural ve düzenlemeleri dikkate alır."[4] Başka bir deyişle bu anlayış, tarihsel olarak bilinçli eleştirmeni, yazarların eserlerini üretmek için müzakere etmeleri gereken güçleri hesaba katmasına izin verir, hatta belki de buna zorlar.

Etkileşim

Büyük ölçüde, 1980'lerin sonlarından itibaren "Yazar Nedir?" etrafında gelişen tartışmalar, dersin 1969'da Collège de France'da ilk sunumunu hemen takip eden tartışmayı yansıtıyordu. Bu dinleyiciler gibi Foucault'nun eleştirisine itiraz eden birçok eleştirmen de, metnin konumunu basitçe Roland Barthes'ın "Yazarın Ölümü" ile bir araya getirdi. Açıkça kızgın olunmadığında bu varsayılan konuma verilen yanıtlar şüpheci olmuştur.

Öyle ya da böyle, pek çok kişi "yazarın ölümüyle ilgili raporların büyük ölçüde abartıldığını" söyledi. Standart anlatı -filozof William Irwin* ve edebiyat kuramcısı Sean Burke'ün çalışmalarında görüldüğü gibi- Barthes ve Foucault'yu yazarın ölümüyle başlayan ve onun hayata geri dönüşüyle biten bir anlatının başlangıcına yerleştirmiştir. Bundan dolayı kitapların isimleri şu şekildedir:- Burke'ün *Yazarın Ölümü ve Dönüşü: Barthes, Foucault ve Derrida'da Eleştiri ve Öznellik** [The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida] (1992)[6] ve Irwin'in *Yazarın Ölümü ve Dirilişi* [The Death and Resurrection of the Author][7] adlı şüpheci antolojisi.

Bugün çalışan en Foucaultcu edebiyat eleştirmeni bile yazarlık konusundaki değerlendirmesinde benzer bir yörünge çizmiştir. Stephen Greenblatt'ın çalışmasının bir zamanlar yazarlığın karmaşık bir "yaratıcı veya yaratıcılar sınıfı arasındaki, karmaşık, toplumsal olarak paylaşılan bir gelenekler repertuvarı ve toplumun kurumları ve uygulamaları ile donatılmış bir müzakere" meselesi olduğu konusunda pragmatik bir duyguya sahip olmasına rağmen Greenblatt o zamandan beri eski yazarlık anlayışı ve biyografik edebiyat eleştirisi kavramlarını tamamen merkezîleştiren çok daha popüler eserler yazdı.[8] Bunların içinde en dikkate değer olanı, yoğun bir şekilde yazar merkezli 2004 yılı çalışması *Dünyada İrade: Shakespeare Nasıl Shakespeare Oldu* [Will in the World: How Shakespeare Became Shakespeare] eseridir.[9]

Devam Eden Tartışma

Sean Burke'ün, *Yazarın Ölümü ve Geri Dönüşü*'nün [Death and Return of the Author] ikinci baskısının önsözünde belirttiği gibi, 1990'ların sonlarında yazarlık, "tartışmanın merkezi"nde kaldı. Ancak bu tartışma, "teorik, politik veya tarihselci programların eksikliğinden ziyade edebî ve kültürel ansiklopedide bir öğe hâline geldi."[10] Basitçe söylemek gerekirse yazarlık argümanı, eleştirmenlerin ele alması gereken, devam eden bir sorudan ziyade, tarihsel bir olay olarak görülüyordu. Buna rağmen Burke, yazarlık ve "insan failliği ile bilgi arasındaki ilişki" üzerine daha fazla araştırma yapma olasılığını gördü.[11]

Bu alanların ikincisi, tam da bir teorisyen olarak Foucault'nun hayatının en önemli noktasıdır. Burke'ün duruşu

Foucault'nun "yazar işlevinden" çok uzak olmasına rağmen, Burke "Yazar Nedir?" içinde bulunabilecek içgörülerin gayet farkındadır. Gerçekten de ya makalenin kendisinden ya da bir bütün olarak Foucault'nun eserlerinden elde edilen bu kavrayışların çoğu, günümüzde edebiyat eleştirisinin yapıtaşlarıdır. Foucault'nun eseri, hem kitabın tarihi hem de yazarlığın yasal ve maddi koşulları üzerine yapılan çalışmalara dahil edildi.[12] Aynı zamanda, yazar etiği ve öznellik üzerine felsefi yönelimli birkaç çalışmada da yer almaktadır.[13]

"Yazar Nedir?"in yeri, Burke'ün *Yazma Etiği*'ndeki temel soruya verdiği yanıtla zarif bir şekilde özetlenir. "Kimin konuştuğunun ne önemi var?" diye yanıtlar Burke, "Toplumların [...] kimin konuştuğuna olan ilgilerini kaybetme olasılığı yok. Biyografinin günümüzdeki ve çağımızdaki ticari serveti, bir eseri yazarına dek takip etme talebinin, bir suçu failine, öldürülen bir bedeni katiline kadar takip etmek kadar güçlü olduğu gerçeğine tek başına tanıklık eder."[14]

NOTLAR

1. Michel Foucault, *Language, Counter-Memory, Practice*, ed. ve çev. Donald F. Bouchard ve Sherry Simon (Ithaca, NY: Cornell University Press, 1977).
2. Michel Foucault, *The Essential Foucault*, ed. Paul Rabinow ve Nikolas Rose (New York: New Press, 2003).
3. Bkz. Vincent B. Leitch, ed., *The Norton Anthology of Theory and Criticism*, ikinci baskı (New York; Londra: W. W. Norton, 2010).
4. Jürgen Pieters, *Moments of Negotiation: The New Historicism of Stephen Greenblatt* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2001), s. 35.

5. Donald Keefer, "Reports of the Death of the Author", *Philosophy and Literature*, c. 19, no. 1, 1995, s. 78.
6. Seàn Burke, *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*, 3. baskı (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008).
7. William Irwin, ed., *The Death and Resurrection of the Author?* (Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2002).
8. Stephen Greenblatt, "Towards a poetics of culture", *Southern Review*, c. 20, no. 1, March 1987, s. 13.
9. Bkz. Stephen Greenblatt, *Will in the World: How Shakespeare Became Shakespeare* (Londra: The Bodley Head, 2014).
10. Burke, *Death and Return of the Author*, s. ix.
11. *A.g.e.*, s. ix.
12. Bkz, örneğin, Foucault'nun yeri için David Finkelstein ve Alistair McCleery, ed., *The Book History Reader*, 2. baskı (Londra: Routledge, 2006).
13. Seàn Burke, *The Ethics of Writing: Authorship and Legacy in Plato and Nietzsche* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008).
14. *A.g.e.*, s. 21.

MODÜL 12
ŞİMDİ NEREYE?

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?", yazarlık kuramsal incelemeye tabi tutulduğunda, kilit bir metin olmaya devam ediyor.
- "Yazar Nedir?"in etkisi, yazının değişen toplumsal, hukuki ve söylemsel koşullara dikkat çekmesinde yatar.
- "Yazar Nedir?" hem yazarlık teorilerine hem de daha genel anlamda Foucault'nun eserlerine giden bir yol olarak ufuk açıcı bir metindir.

Potansiyel

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i ilk yayımlanmasından bu yana geçen yıllarda sık sık yoğun eleştirilere maruz kaldı, ancak sanatta yazarlık ve niyet* tartışmalarında vazgeçilmez bir metin olmaya devam ediyor. Foucault'nun kendi yazar şöhreti -belki de ironik bir şekilde- makalenin edebiyat araştırmalarındaki yeri için çok önemlidir, ancak bundan daha fazlası var. Sean Burke'ün *Yazarın Ölümü*

MODÜL 12
ŞİMDİ NEREYE?

ANAHTAR NOKTALAR

- "Yazar Nedir?", yazarlık kuramsal incelemeye tabi tutulduğunda, kilit bir metin olmaya devam ediyor.
- "Yazar Nedir?"in etkisi, yazının değişen toplumsal, hukuki ve söylemsel koşullara dikkat çekmesinde yatar.
- "Yazar Nedir?" hem yazarlık teorilerine hem de daha genel anlamda Foucault'nun eserlerine giden bir yol olarak ufuk açıcı bir metindir.

Potansiyel

Michel Foucault'nun "Yazar Nedir?"i ilk yayımlanmasından bu yana geçen yıllarda sık sık yoğun eleştirilere maruz kaldı, ancak sanatta yazarlık ve niyet* tartışmalarında vazgeçilmez bir metin olmaya devam ediyor. Foucault'nun kendi yazar şöhreti -belki de ironik bir şekilde- makalenin edebiyat araştırmalarındaki yeri için çok önemlidir, ancak bundan daha fazlası var. Sean Burke'ün *Yazarın Ölümü ve*

> Eğer 'yazar' terimi, sistematik araştırma ve bilimsel tartışma bağlamında yardımcı bir tanımlayıcı veya açıklayıcı araç olarak hizmet edecekse, daha sınırlı ve inandırıcı bir kullanım üzerinde, bir fikir birliğine ihtiyacımız var. Böyle bir fikir birliğinin olmaması [...] yazarlık üzerine kuramsal literatürde kafa karışıklığını körüklemiştir.

Paisley Livingston*, *Art and Intention*

Geri Dönüşü'nün [The Death and The Return of the Author] (2008) üçüncü baskısında belirttiği gibi, edebiyat araştırmalarında yazarın yeri ve statüsünü çevreleyen sorular, günlük araştırmanın pragmatik duruşu onları en aza indirme eğiliminde olsa bile, çözülmekten uzaktır. Kendi çalışmasından bahseden Burke, yazarlığın her yeniden ele alınmasının yeni yeni sorular doğurduğunu ve "her 'yeni'den yola çıkarak yazarlık alanının genişlediğini" belirtiyor.[1]

Foucault'nun çalışmasının devam eden çekiciliği, hiç de azımsanmayacak şekilde, daha fazla soru sormak için bir dizi soru ve bir paradigma -"yazar işlevi"- ortaya koyma noktasında, belirli bir bakış açısını reddetmesinde yatar. Burke'ün "her yazarlık eyleminin indirgenemez tekilliği" olarak adlandırdığı şey, yazarların sayısı kadar yazarlık teorisi gerektirir. "Yazar Nedir?" tam da bu fikre dikkat çeker. Bu nedenle metnin, yazarlığı ele almanın yeni yollarını arayan araştırmacılar ve filozoflar tarafından okunmaya devam etmesi muhtemeldir. Okunmaya devam etmesi

muhtemeldir, çünkü özellikle yazarlık fikri, yeni yasalar, yeni teknolojiler ve bunlardan doğacak yeni toplumsal yapılar tarafından yeniden şekillenmektedir.

Gelecek Yönlendirmeler

İnternet, "Yazar Nedir?"in yeni teorik anlayışlar ve araştırma yolları sağlamak için kullandığı yeni bağlamların başında gelmektedir. Yeni bir yayıncılık tarzının ortaya çıkışı, hem yazarların hem de yazarlık fikirlerinin muazzam bir şekilde çoğaldığına tanık olmuştur. Bunlar, yeni ifade özgürlüklerine ve yeni sansür biçimlerine yanıt olarak şekillenmiştir ki bunların hepsi "Yazar nedir?" sorusunu yeniden gündeme getiriyor. Ağ tarafsızlığının değişen tartışmalı durumu ve uluslararası telif hakkı yasalarıyla birlikte internetin dünya çapındaki sürekli gelişimi göz önüne alındığında, bu yayılmanın yakın zamanda durması pek olası görünmüyor.

Bugün yazarlık üzerine çalışanlar arasında, çeşitli alanlardan birçok uzman ve teorisyen var. Bu uzmanlar 1980'lerin sonlarından itibaren Foucault'nun makalesindeki soruları zaten yeniden ele alan sanat tarihçisi Molly Nesbitt* ve hukuk uzmanı David Lange* gibi araştırmacıların izinde çalışıyorlar. Daha yakın zamanlarda Mark Poster*, otoriteyi ve "dijital özneyi"* incelemek için Foucault ve "Yazar Nedir?"i kullandı.[4] Başka yerlerde, Foucault'nun "anti-gerçekçi" pozisyonu[5] olarak adlandırdığı şeye derinden şüpheyle bakan William Irwin gibi analitik filozoflar, niyet tartışmalarında hâlâ "Yazar Nedir?" ile uğraşmak zorunda kalıyorlar.[6]

Elbette, yeni medya çağında, hangi yeni yazar bağlamlarının kendilerini incelemeye açacağını tahmin etmek zor. Yine de kesin görünen şey, internet romanı gibi melez biçimlerin, internet forumları ve e-yayıncılık gibi yeni yayın kanallarının sürekli çoğalmasıyla birlikte, "yazarlık", teorik tartışmaların nesnesi olmaya devam edecek. Bu biçimlerde "Yazar Nedir?" kaybolma belirtisi göstermez. Gerçekten de Irwin'in *Niyetçi Yorum: Felsefi Bir Açıklama ve Savunma* [Intentionalist Interpretation: A Philosophical Explanation and Defence] adlı çalışmasının başlığında gösterildiği gibi, Foucault'nun eseri, Roland Barthes'ınkiyle birlikte, bugün teorisyenlerin hâlâ onunla boğuştuğu kadar gücü elinde tutuyor. Kısacası Sean Burke'ün dediği üzere, "Yazar teorisi devam ediyor."[7]

Özet

Foucault, yirminci yüzyılın en etkili filozoflarından ve teorisyenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Jonathan Arac'ın 1992'de belirttiği gibi, Foucault'nun eseri "etkili bir anlayışın önündeki engel olarak ciddi biçimde eleştirilmiş" olsa bile, beşerî bilimlerdeki "bütün akademisyenlerin çalışmalarının temelini değiştirmiştir".[8] Foucault'nun devasa külliyatında "Yazar Nedir?", küçük bir parça olarak kalır. Yine de, edebiyat öğrencileri için hem edebî metinlerde yazar ve yazarın niyeti hakkında devam eden tartışmaları anlamanın bir aracı hem de Foucault'nun eserlerine giden yolda bir mihenk taşıdır.

Makalenin yazarlık kuramının merkezinde, geleneksel yazar-merkezli ya da niyetsel* kuramlar ile Roland Barthes'ın "Yazarın Ölümü"nde ortaya koyduğu radikal

anti-yazarlık arasındaki üçüncü bir yolu dikkatli bir şekilde çizmesi yer alır. Foucault'nun hem tarihsel özelliklere hem de teorik olasılıklara katılmaya yönelik ısrarlı çağrısı, "Yazar Nedir?"de mükemmel bir şekilde örneklendirilir. Bu hâliyle, en sert eleştirmenler için bile klasik statüsünü koruyan bir metindir. Sean Burke'ün sözleriyle, makale bize çok sayıda "sömürülmemiş soru" sunmaya devam ediyor.[9] Bugün bile yazarın ne olduğu sorusu devam etmekte.

NOTLAR

1. Seàn Burke, *The Ethics of Writing: Authorship and Legacy in Plato and Nietzsche* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008), s. xx.
2. Bkz., örneğin, Molly Nesbit, "What Was an Author?", *Yale French Studies*, no. 73, Everyday Life (1987), s. 229-257.
3. David Lange tarafından Foucault'yu alıntılayan temsilî bir çalışma için bkz. David Lange, "At Play in the Fields of the Word: Copyright and the Construction of Authorship in the Post-Literate Millennium", *Law and Contemporary Problems*, c. 55, no. 2, Copyright and Legislation: The Kastenmeier Years (Bahar, 1992), s. 139-151; ve daha genel bir tartışma için, David Lange ve H. Jefferson Powell, *No Law: Intellectual Property in the Image of an Absolute First Amendment* (Stanford, CA: Stanford Law Books, 2009).
4. Bkz. Mark Poster, "The Digital Subject and Cultural Theory", *The Book History Reader*, 2. baskı, ed. David Finkelstein ve Alistair McCleery (Londra: Routledge, 2006); ve daha derin, geniş bir tahlil için, Mark Poster, *What's the Matter with the Internet* (Minneapolis: University of Minnesota Press, 2001).

5. Bkz. Paisley Livingston, *Art and Intention: A Philosophical Study* (Oxford: Clarendon Press, 2005), s. 67.
6. Yazarlık üzerine analitik felsefi görüşlerin genel bir özeti için bkz. William Irwin, "Internationalism and Author Constructs", *The Death and Resurrection of the Author* içinde (Westport CT: Greenwood Press, 2002), s. 191-204.
7. Seàn Burke, *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*, 3. baskı (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008), s. xxi.
8. Jonathan Arac, ed., *After Foucault: Humanistic Knowledge, Postmodern Challenges* (New Brunswick: Rutgers University Press, 1988).
9. Seàn Burke, *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*, 3. baskı (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008), s. 228.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Bilim Tarihi: İnsanlık tarihi boyunca bilimsel teorilerin ve söylemlerin ortaya çıkışını ve oluşumunu tahlil eden tarihin alt kümesi.

Cezayir Savaşı (1954-1962): Cezayir Bağımsızlık Savaşı veya Cezayir Devrimi olarak da adlandırılan Cezayir Savaşı, Fransa ile Kuzey Afrika Fransız sömürgesi olan Cezayir'deki devrimciler arasında yaşanmıştır. Fransız ordusunun vahşeti ve hem hükümet güçleri hem de FLN (Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi) tarafından uygulanan işkencelerle karakterize edilmiştir. Savaşın Fransa'daki iç politika üzerinde büyük etkisi oldu ve Dördüncü Cumhuriyet'in sonunu hızlandırdı. Savaş, 1962'nin ortalarında Cezayir'in bağımsızlığını kazanmasıyla sonuçlandı.

Collège de France: Fransa, Paris'te bir araştırma üniversitesi. 1530'da kurulan College de France, katılmak isteyen herkese açık ücretsiz konferanslar veriyor. Fransa'daki en ünlü öğrenme ve araştırma merkezlerinden biri olarak Collège profesörlüğüne seçilmek, Fransız üniversite sisteminin verdiği en büyük övgüler arasındadır. Kişinin burada eğitim vermesi, kamuoyunda Fransa'nın önde gelen entelektüellerinden biri olduğunun işareti kabul edilmektedir.

Dekolonizasyon: Denizaşırı ülkelerde kolonileri olan ulusların, bu kolonilerden çekilme ve onlara bağımsızlık verme süreci. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda Britanya İmparatorluğu'nun ve Fransız sömürge imparatorluğunun dağılmasıyla ilişkilidir.

Deterministik: Bkz. Determinizm.

Determinizm: Belirli bir dizi koşulun yalnızca bir olası sonucu olabileceğini savunan herhangi bir felsefi veya bilimsel duruş. Marksist, yapısalcı ve anti-hümanist (bkz. "insanın ölümü")* kurama ilişkin olarak determinizm, özellikle tarihsel koşulların, bireylerin karşı koyma gücünün olmadığı bir süreçte insan öznelliğini* belirlediği fikri etrafında şekillenir.

École Normale Supérieure (ENS): Paris merkezli ENS, Fransa'daki en saygın yüksek öğretim kurumlarından biridir. 1794'te eğitmen yetiştirmek için kurulan ENS, son derece seçicidir; Fransa'nın en ünlü entelektüellerinin ve politikacılarının şaşırtıcı bir yüzdesi bu kurumdan mezun olmuştur.

Feminizm: Kadınlar için eşitliğe ulaşmayı amaçlayan bir ideoloji.

Fransa'nın Kurtuluşu: Fransa'nın İkinci Dünya Savaşı sırasında Nazi Almanyası yönetiminden kurtulması.

Fransız Komünist Partisi: Bkz. PCF.

Fransız Sosyalistleri: 1905'te Fransa'da kurulan merkez sol siyasi partisi olan *Parti socialiste*'nin adı. 1960'larda Fransız siyasetindeki başlıca sol güçtü.

Fransız Teorisi: Yirminci yüzyılın sonlarında düşünce tarihçileri tarafından sıklıkla kullanılan, her şeyi kapsayan bir terim. 1960'larda ve 1970'lerde yapısalcılık* ve postyapısalcılık* alanlarında etkili düşünürler tarafından üretilen çalışmaların bütününe atıfta bulunur. Fransız teorisiyle ilişkili tanımlanmış bir külliyat veya tek bir bakış açısı olmamasına rağmen, Fransız teorisi diğer filozofların yanı sıra Michel Foucault ve Jacques Derrida'nın* çalışmalarıyla yakından ilgilidir.

Fransız Yapısalcılığı: Bkz. Yapısalcılık.

Hamlet: 1599-1602 arasında yazılan *Hamlet Trajedisi, Danimarka Prensi,* William Shakespeare'in* bir tragedyasıdır. İngiliz dilinin en ünlü tiyatro oyunudur.

İdeolojik Devlet Aygıtları: Fransız Marksist kuramcı Louis Althusser* tarafından devletin ideolojisini ileten ve aşılayan, böylece vatandaşları egemen ideolojiye uygun hâle getiren, dev-

let tarafından işletilen kurumlar için icat edilen bir terim. İdeolojik Devlet Aygıtları; kiliseleri, okulları, üniversiteleri vb. içerir.

İletişim Bilimleri: İnsan iletişiminin farklı süreçlerini ve toplumdaki dolaşımını tahlil eden bir sosyal bilimler dalı. Matematik ve istatistikten dilbilim, göstergebilim ve sosyolojiye kadar uzanan teorik temelleri kullanır.

İlyada: Homeros'a atfedilen ve Truva'nın düşüşü olaylarını anlatan bir Antik Yunan destanı. Geleneksel olarak destanın kompozisyonu MÖ 850'ye dayanır.

İnsan Bilimleri: Edebiyat çalışmaları, antropoloji, sosyoloji ve felsefe dahil -ancak bunlarla sınırlı değil- beşerî bilimler ve sosyal bilimlerdeki tüm konular için genellikle Kıta Avrupası'nda kullanılan bir terim.

İnsanın Ölümü: Bazen "öznenin ölümü"* olarak da adlandırılan "insanın ölümü", sabit insan doğası diye bir şeyin olmadığını söyleyen felsefi konum için kullanılan bir terimdir. Bu pozisyonu benimseyen filozoflar ve teorisyenler genellikle "anti-hümanist" olarak adlandırılır. "İnsanın ölümü" inancı, insan doğasının veya bireysel kişiliğin toplumun sosyal ve ekonomik koşulları tarafından belirlendiğini ileri sürer (bkz. determinizm). Michel Foucault, yirminci yüzyılda "insanın ölümü" ile ilişkilendirilen belki de en ünlü filozoftur. Bu terim bazen yapısalcılık, post-yapısalcılık ve yapısöküm eleştirmenleri tarafından yerici bir şekilde kullanılır.

Kitap Tarihi: Metinleri anlamamız ve bunların toplumdaki dolaşımı ile ilgili olarak yazı, yayın ve basımın maddi tarihi ile ilgilenen tarih ve edebiyat eleştirisi dalı.

Komünizm: Büyük ölçüde Karl Marx'ın çalışmalarıyla anılan bir siyaset felsefesi. Toplumun, kaynakların ve üretim araçlarının ortak mülkiyet etrafında yapılandırılması ve tam eşitlik etrafında örgütlenmesi gerektiğini savunur.

Kurucu: Michel Foucault tarafından belirli bir söylemin kurulmasıyla tanınan şahsiyetleri belirtmek için kullanılan terim. Ör. Sigmund Freud*, psikanalizin babası.

Lycée: Fransız lisesi.

Marksist: Bkz. Marksizm.

Marksizm: Alman filozof, ekonomist ve devrimci sosyalist Karl Marx'ın teorilerine dayanan siyasi, entelektüel ve felsefi okul. Komünizmle güçlü bir şekilde ilişkili olan Marksizm; kültür, toplum ve ekonomi arasındaki ilişkileri analiz etmek için bir dizi yol sunar.

Mayıs 1968: Fransa'da büyük öğrenci protestoları, grevler ve halk protestoları ile karakterize edilen sivil huzursuzluk dönemi. Mayıs 1968, modern Fransız tarihinde sıklıkla bir dönüm noktası olarak anılır.

Niyet Yanılgısı: William Wimsatt* ve Monroe Beardsley* tarafından ortaya atılan ve yazarın niyetini* yorumun veya eleştirel yargının temeli olarak ele almanın yanlış olduğunu öne süren bir terim.

Niyet: Bkz. Yazarın niyeti

Nouvelle critique: 1950'ler ve 1960'lar boyunca Fransa'da yapısalcı* edebiyat eleştirisiyle, özellikle de Roland Barthes'ın çalışmasıyla ilişkilendirilen bir terim.

***Odesa*:** İthaka kralı Odysseus'un Truva Savaşı'nın ardından eve dönüş yolculuğunu anlatan eski bir Yunan epik destanı. Geleneksel olarak Homeros'a atfedilir ve MÖ 750-700 tarihine dayanır.

Özne: Birey için kullanılan felsefi bir terim; dolayısıyla "öznellik", bir kişi olma durumu veya "kişilik" sahibi olma durumu anlamına gelir.

PCF / Fransız Komünist Partisi: 1920'de kuruldu. Hâlâ Fransız siyasetinde aktif bir güç olan PCF, özellikle 1945-1960 yılları arasında, Fransa'nın aydınlarının çoğunun aktif bir üye olduğu dönemde güçlüydü.

Postmodernizm: Edebiyat teorisi, felsefe ve sosyolojide, özellikle gerçekliğin sosyal olarak inşa edilmiş doğasına odaklanan çeşitli düşünce okullarının bakış açısına verilen genel isim. Foucault, postmodern teoride en etkili figür olarak kabul edilir.

Post-yapısalcılık: Genellikle Jacques Derrida tarafından kurulduğuna inanılan felsefi veya teorik düşünce biçimi. Post-yapısalcılık yapısalcılıktan doğdu, ancak yapısalcılığın determinizmine

karşı çıktı. Bunun yerine, anlam ve yoruma radikal biçimde açık uçlu bir yaklaşım önerdi.

Rus Biçimcileri: Roman Jakobson, Vladimir Propp ve Viktor Shklovsky gibi isimlerin dahil olduğu, 1920'ler ve 1930'larda özellikle etkili olan bir grup Rus edebiyat eleştirmeni. Rus Biçimciliği, yirminci yüzyılın başlarındaki en önemli eleştirel okullardan biriydi. Edebî dili standart gündelik dilden neyin ayırdığını belirlemeye odaklanmıştır.

Société française de philosophie: 1901'de Fransa'da kurulmuş, filozofları, araştırmalarını ve fikirlerini tartışmak üzere bir araya getirmeyi amaçlamış felsefi bir topluluk.

Söylem: Her türlü yazılı veya sözlü iletişim şekli. Söylem ayrıca bilimsel söylem veya yasal söylem gibi özelleşmiş dil gruplarının belirli alt kümelerini de içerir. Michel Foucault'nun çalışmasında söylem çeşitli işlevleri yerine getirir. Bununla birlikte, özellikle iletişimin sınırlamalarının ve bunların sosyal güç dinamikleriyle etkileşimlerinin özne* oluşumu, bilgi ve insan edimi olanaklarını nasıl tanımladığını ve sınırladığını incelemek için kullanılır.

Tarihselci: Bkz. Tarihselcilik.

Tarihselcilik: Nesneyi veya özneyi, ilk ortaya çıktığı zamanın ve toplumun belirli tarihsel koşulları aracılığıyla yorumlamaya çalışan herhangi bir tahlil yaklaşımı.

Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları: Geniş bir postmodernist ve postyapısalcı teori alanı. Genellikle doğrudan Michel Foucault'nun yapısalcı teorisinden esinlenerek, özellikle iktidar, toplumsal inşa ve kimlik kategorilerinin doğasına ilişkin sorgulamalarla ilgilenir.

Yapısalcılık: Aslen Ferdinand de Saussure* tarafından detaylandırıldığı şekliyle yapısal dilbilimden alınan bir metodoloji veya teorik görüş. Yapısalcılık, insan kültürünün unsurlarının altında yatan yapıları ortaya çıkarmaya ve bu unsurların diğer insanlar tarafından nasıl anlaşılır hâle geldiğini tanımlamaya çalışır. Özellikle

Claude Lévi-Strauss* ve Roland Barthes dahil olmak üzere 1950'lerin ve 1960'ların etkili Fransız kuramcılarıyla ilişkilendirilir.

Yapısöküm: Fransız filozof Jacques Derrida'nın* çalışmalarından alınan bir terim. Dilin istikrarsızlığına ve anlamı sabitlemenin imkânsızlığına odaklanan bir düşünce biçimidir. Yapısöküm, özellikle post-yapısalcılıkla ilişkilidir.

Yazar İşlevi: Michel Foucault tarafından belirli türdeki metin veya söylemlere, bir "senaryo yazarı" veya anonim metin üreticisi yerine "yazar" atandığını açıklamak için kullanılan terim.

Yazarın Ölümü: Fransız kuramcı Roland Barthes'ın 1968'de yazdığı aynı adlı metniyle ortaya çıkan bir teori. Barthes, metinlerde yazarlardan ziyade okurların anlam ürettiği ve yazarın yazarak bir anlamda "öldüğü" fikrine atıfta bulunur.

Yazarın Niyeti: Yazarın bir metin yazarken zihninde var olduğu varsayılan niyet, amaç, istenen sonuç veya istenen iletişimsel etki. En basit tabirle yazarın söylemek istediği ya da yaratmak istediği etkidir.

Yeni Eleştiri: Adını eleştirmen John Crowe-Ransom'un 1941'deki aynı adlı çalışmasından alan, yirminci yüzyılın ortalarında meydana gelmiş bir edebiyat eleştirisi okulu. William Wimsatt* ve Monroe Beardsley* de dahil olmak üzere Yeni Eleştirmenler, genellikle bağlam ve yazarın niyetinden ziyade, metinlere ve biçimlerine son derece yakın ilgi gösterilmesi gerektiğini savundular.

Yeni Eleştirmenler: bkz. Yeni Eleştiri.

Yeni Tarihselci: bkz. Yeni Tarihselcilik.

Yeni Tarihselcilik: Edebiyat, sanat ve kültür tarihinde, tahlil nesnelerini sosyal ve kültürel bağlamları aracılığıyla anlamaya çalışan yirminci yüzyılın sonlarında oluşan bir eleştiri okulu. Stephen Greenblatt'ın* Berkeley'deki California Üniversitesi'ndeki çalışmalarıyla yakından ilişkilidir. Yeni Tarihselcilik 1980'lerde gelişti ve bir dereceye kadar modern edebiyat eleştirisinin baskın tarzı olmaya devam ediyor.

Yönetimsellik: Michel Foucault tarafından daha sonraki eserlerinde geliştirilen bir kavram. Yönetimsellik, hükümetlerin yönetmek için uygun vatandaşlar üretme çabasına atıfta bulunur.

İSİMLER SÖZLÜĞÜ

Antoine Compagnon (d. 1950): Fransız edebiyat eleştirmeni ve kuramcı. Hâlen Collège de France'da Fransız edebiyatı profesörü olan Compagnon, *Le Démon de la théorie* (1998) ve *Les Antimodernes, de Joseph de Maistre à Roland Barthes* (2005) isimli eserleriyle bilinir.

Aristotle (MÖ 384-322): Etik, şiir, tiyatro, fizik ve mantık üzerine eserleriyle tanınan Antik Yunan filozofu ve bilim adamı. Başlıca eserleri şunlardır: *Poetika, Fizik* ve *Nikomakhos'a Etik*.

Catherine Gallagher (d. 1945): Yeni Tarihselci edebiyat eleştirmeni ve Berkeley California Üniversitesi'nde İngilizce profesörü. Stephen Greenblatt* ile birlikte Yeni Tarihselciliğin şekillenmesine yardımcı oldu. Başlıca eseri de yine Greenblatt'la kaleme aldığı *Practising New Historicism*'dir (2000).

Charles de Gaulle (1890-1970): Fransız general ve siyasetçi. II. Dünya Savaşı'nda Nazi Alman işgali sırasında Özgür Fransa'nın lideri ve kahramanı olarak uluslararası üne kavuştu. Daha sonra savaş sonrası muhafazakâr Fransız siyasetinde önemli bir figür hâline geldi. 1958'de yeni bir anayasa ile Fransız Beşinci Cumhuriyeti'ni kurdu ve ilk cumhurbaşkanı seçildi. Bu görevini 1959-1969 yılları arasında, Mayıs 1968* krizinin ardından istifa edene dek sürdürdü.

Claude Levi-Strauss (1908-2009): Yapısal antropolojiyi bulan ve savaş sonrası Fransada yapısalcılık üzerinde biçimlendirici bir etki yaratmasıyla bilinen nüfuzlu Fransız antropolog. Başlıca eserleri arasında *Hüzünlü Dönenceler* (1955), *Yapısal Antropoloji* (1958) ve *Yabanı Düşünce* (1962) yer alır.

Clifford Geertz (1926-2006): Semboller üzerine yaptığı çalışmaları ve "yoğun betimleme"yi detaylandırmasıyla tanınan Amerikalı antropolog. Antropolojide etkili bir figürdü ve aynı zamanda Yeni Tarihselciliğin edebiyata yaklaşımını şekillendirmeye yardımcı oldu. En etkili kitabı *Kültürlerin Yorumlanması*'dır (1973).

David L. Lange: Fikri mülkiyet ve telif hakları konusunda uzmanlaşmış Amerikalı hukuk uzmanı.

Ferdinand de Saussure (1857-1913): Özellikle yapısal dilbilimin kurucusu olarak bilinen İsviçreli dilbilimci ve göstergebilimci. En önemli eseri ölümünden sonra 1916'da yayımlanan *Genel Dilbilim Dersleri*'dir.

François Cusset (d. 1969): Fransa'da Naterre Üniversitesi'nde eğitmen olan Fransız yazar ve entelektüel tarihçi; 2003 yılındaki çalışması *French Theory: How Foucault, Derrida, Deleuze, & Co Transformed the Intellectual Life of the United States* ile tanınır.

Galen (MS 129-200): Tıp alanındaki başarıları ve keşifleri ile ünlü Yunan doktor ve filozof.

George Steiner (d. 1929): Fransız asıllı Amerikalı edebiyat eleştirmeni ve denemeci. 1960'lardan beri edebiyat eleştirisinde önemli bir figür olan Steiner, en çok *Tragedyanın Ölümü* (1961) ve *After Babel* (1975) adlı kitaplarıyla bilinir.

Gilles Deleuze (1925-1995): Postyapısalcılıkla* ilişkilendirilen nüfuzlu Fransız filozof ve kuramcı. Michel Foucault'nun arkadaşı ve destekçisi olan Deleuze, 1960'larda Fransız entelektüel hayatının en etkili isimlerindendi. Başlıca eserleri arasında *Fark*

ve Tekrar (1968) ve Félix Guattari ile birlikte yazdığı *Anti-Oidipus* (1977) vardır.

Homeros: Antik Yunanda *İlyada*'* ve *Odesa*'nın* sözde yazarına verilen geleneksel isimdir. Her iki şiir de neredeyse kesin olarak MÖ sekizinci yüzyılın sonları ile yedinci yüzyılın başlarında yazılmış olsa da, bu eserlerin tek bir yazar tarafından kaleme alınıp alınmadığı tartışmalıdır.

Jacques Derrida (1930-2004): Postyapısalcılık ve yapısökümün babası olarak bilinen Cezayir doğumlu Fransız Yahudi filozof. Başlıca eserleri arasında *Gramatoloji* (1967) ve *Yazı ve Fark* (1967) vardır.

Jacques Lacan (1901-1981): Çalışmaları 1960 ve 1970'lerde etkili olan Fransız psikanalist ve filozof. Daha çok *Écrits* eseriyle bilinir.

Jean d'Ormesson (1925-2017): Otobiyografik romanları ile bilinen Fransız yazar. École Normale Supérieure'de eğitim gören d'Ormesson, 1950'lerden itibaren Fransız edebiyat dünyasında önemli bir figürdü. Başlıca eseri *The Glory of the Empire*'dır (1971).

Jean Racine (1639-1699): Fransız tarihinin en büyük edebî şahsiyetlerden biri olarak bilinen Fransız tiyatro oyunu yazarı. Bilhassa, klasik gelenekten ilham alan trajediler yazmasıyla tanınır. Başlıca eserleri arasında *Andromaque* (1667) ve *Phèdre* (1677) yer alır.

Josué V. Harari: Emory Üniversitesi'nde Fransızca ve İtalyanca profesörüdür. Eleştiri ve kuram tarihi konusunda uzmanlaşmıştır.

Julia Kristeva (d. 1941): Bulgar asıllı Fransız feminist filozof, edebiyat eleştirmeni ve psikanalist. Edebiyat, dilbilim ve her şeyden önce *Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art* (1969) gibi kitaplarda metinlerarasılığın detaylandırılması üzerine yaptığı yapısalcı çalışmalarıyla tanınır.

Lisa Downing (d. 1974): Birmingham Üniversitesi'nde Fransız cinsiyet söylemleri profesörü.

Louis Althusser (1918-1990): Cezayir asıllı Fransız Marksist filozof. Eğitimini, daha sonra eğitmen olacağı Paris'teki École Normale Supérieure'de* tamamlamıştır. Fransız Komünist Partisi'nin* bir üyesi olan Althusser, savaş sonrası Fransa'da Marksist teoriye en çok katkıda bulunanlardan biriydi. Althusser, Michel Foucault da dahil olmak üzere birçok entelektüel üzerinde önemli bir etkiye sahipti. Başlıca eserleri arasında *Marx İçin* (1965) ve *Kapitali Okumak* (1965) yer alır.

Lucien Goldmann (1913-1970): Romanya asıllı Fransız filozof, Marksist kuramcı ve sosyolog. Yapısalcılığın önemli bir figürü olmasına rağmen, yine yapısalcılığın önde gelen eleştirmenlerinden biriydi. Başlıca eserleri arasında *Roman Sosyolojisi* (1964) bulunmaktadır.

Mark Poster (1941-2012): Amerikalı fikir tarihçisi ve medya kuramcısı. California Üniversitesi'nde tarih, film ve medya çalışmaları emeritus profesörü ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Fransız teorisinin* kullanımında önde gelen figürlerden biridir. Başlıca eserleri arasında *Critical Theory and Poststructuralism: In Search of a Context* (1989) ve *The Information Subject* (2001) vardır.

Molly Nesbit: Amerikalı sanat tarihçisi ve eleştirmen. Vassar College'da sanat profesörüdür ve daha çok çağdaş sanat, film ve fotoğrafçılık üzerine çalışmalarıyla bilinir. *Pragmatism in the History of Art* (2013) toplu denemelerinin ve ders notlarının ilk cildidir.

Monroe C. Beardsley (1915-1985): William K. Wimsatt* ile birlikte niyet yanılgısını* (intentional fallacy) geliştiren Amerikalı edebiyat eleştirmeni ve sanat filozofu. Başlıca eserleri arasında *Aesthetics* (1958) ve Wimsatt ile birlikte yazdığı "The Intentional Fallacy" (1946) ile "The Affective Fallacy" (1949) metinleri vardır.

Paisley Livingston: *Art and Intention: A Philosophical Study* (2005) dahil olmak üzere niyetselcilik, film ve sanat üzerine çalışmalarıyla bilinen Kanadalı filozof ve estetikçi.

Raymond Picard (1917-1975): Fransız edebiyat eleştirmeni ve Jean Racine'in* eserlerinin uzmanı. Roland Barthes'ın *On Racine* (1963) adlı kitabına bir yanıt olan 1965 tarihli *Nouvelle critique ou nouvelle imposture*'da ifade edildiği gibi, Yeni Eleştiri'ye* antipatisiyle tanınır.

Roland Barthes (1915-1980): Özellikle 1950 ve 1960'larda etkin olan Fransız edebiyat kuramcısı, eleştirmen, dilbilimci ve göstergebilimci. Ünlü "yazarın ölümü" tezi de dahil olmak üzere geleneksel eleştirel yaklaşımlar üzerine tartışmalı fikirleriyle ünlüydü. Michel Foucault'nun yakın arkadaşıydı ve 1976'dan 1980 yılındaki ölümüne kadar College de France'da akademi üyesiydi. Çalışması "Yazarın Ölümü"nün (1968) yanı sıra, başlıca eserleri arasında *Yazının Sıfır Derecesi* (1953), *Çağdaş Söylenler* (1957) ve *S/Z* (1970) vardır.

Samuel Beckett (1906-1989): Yirminci yüzyılın en önemli yazarlarından biri olarak kabul edilen Nobel ödüllü İrlandalı oyun yazarı, romancı ve yönetmen. Hayatının büyük bir kısmını Paris'te geçiren Beckett, önemli eserlerinin çoğunu Fransızca yazmıştır. Başlıca eserleri arasında roman üçlemesi *Molloy*, *Malone Ölüyor* ve *Adlandırılamayan* (1951, 1951, 1953) ve savaş sonrası tiyatronun yeniden şekillenmesine katkı sağlayan oyunları *Godot'yu Beklerken* (1953) ve *Oyun Sonu* (1957) vardır.

Seàn Burke (d. 1965): *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida* (1990) dahil olmak üzere yazarlık ve yazarın niyeti üzerine çalışmalarıyla bilinen edebiyat eleştirmeni ve romancı.

Sigmund Freud (1856-1939): Yirminci yüzyılın en önemli tıbbi ve entelektüel hareketlerinden biri olan psikanalizin kurucusu ünlü Avusturyalı nörolog. Teorilerinin çoğu gözden düşmüş olsa da, eserleri edebiyat kuramı da dahil olmak üzere entelektüel yaşamın birçok alanında biçimlendirici bir etkiye sahiptir. Başlıca eserleri arasında *Rüyaların Yorumu* (1900) ve *Uygarlık ve Hoşnutsuzlukları* (1930) yer alır.

Stephen Greenblatt (d. 1943): Rönesans edebiyatında uzmanlaşmış Amerikalı edebiyat eleştirmeni ve entelektüel tarihçi. Yeni Tarihselciliğin kurucularından biri olarak, akademide en çok *Renaissance Self-Fashioning: From More to Shakespeare* eseri ile tanınır. Öte yandan popüler kurgu dışı eserleri ile de bilinir. *Muhteşem Will: Shakespeare Nasıl Shakespeare Oldu?* (2005) ve *Sapma: Medeniyetin Seyrini Değiştiren Keşfin Öyküsü* (2011) eserleri ile akademi dışında uluslararası üne kavuştu.

William Irwin (d. 1970): *Intentionalist Interpretation: A Philosophical Explanation and Defense* (1999) dahil olmak üzere ilk çalışmaları yazarın niyetini ve niyetselciliği inceleyen Amerikan filozof. Irwin, günümüzde daha çok *Seinfeld and Philosophy: A Book about Everything and Nothing* (2000) dahil olmak üzere felsefe ve popüler kültür üzerine yazdığı kitaplarıyla tanınmaktadır.

William K. Wimsatt Jr. (1907-1975): Daha çok Yeni Eleştiri'ye katkılarıyla bilinen Amerikalı edebiyat eleştirmeni ve kuramcı. En bilinen çalışmaları Monroe C. Beardsley ile birlikte yazdığı "The Intentional Fallacy" (1946) ve "The Affective Fallacy" (1949) yazılarıdır. Başlıca yazıları *The Verbal Icon: Studies in the Meaning of Poetry* (1954) eserinde toplanmıştır.

William Shakespeare (1564-1616): Günümüzde İngiltere'nin ulusal şairi olarak bilinen İngiliz şair ve tiyatro oyunu yazarı. Yaklaşık 38 oyunun (ortak çalışmalar dahil) yanı sıra sonelerin ve diğer şiirlerin yazarı olan Shakespeare, belki de en çok *Soneler*'i (1609) ve büyük trajedileri *Hamlet* (1599-1602) ve *Macbeth* (1606) ile tanınır.

ALINTI YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bawer, Bruce. "The Case of Stephen Greenblatt". *The New Criterion*, C. 36, No. 1. (Eylül 2017).

Brannigan, John. *New Historicism and Cultural Materialism*. Basingstoke: Macmillan, 1998.

Burke, Seàn. *The Death and return of the author: criticism and subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*. 3. baskı. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008.

The Ethics of Writing: Authorship and Legacy in Plato and Nietzsche. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2008.

Cusset, François. *French Theory: How Foucault, Derrida, Deleuze, & Co. Transformed the Intellectual Life of the United States*, çev. Jeff Fort, Josephine Berganza ve Marlon Jones. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2008.

Defert, Daniel. "Chronology". Christopher Falzon, Timothy O'Leary ve Jana Sawicki editörler. *A Companion to Foucault* içinde. Malden Mass.: Wiley-Blackwell, 2013.

Downing, Lisa. *The Cambridge Introduction to Michel Foucault*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.

During, Simon. *Foucault and Literature: Towards a Genealogy of Writing*. Londra: Routledge, 1992.

Finkelstein, David ve McCleery, Alistair editörler. *The Book History Reader*. 2. baskı. Londra: Routledge, 2006.

Foucault, Michel. *L'Archéologie du savoir*. Paris: Gallimard,1969.

____. *The Archaeology of Knowledge and the Discourse on Language*, çev. A. M. Sheridan Smith ve Rupert Swyer. New York: Pantheon Books, 1972.

The Birth of the Clinic: An Archaeology of Medical Perception, çev. A.M. Sheridan. Londra: Tavistock, 1973.

Discipline and Punish: The Birth of the Prison, çev. Alan Sheridan. Londra: Allen Lane, 1977.

Dits et écrits: 1954-1988. 4 cilt, ed. Daniel Defert ve François Ewald. Paris: Gallimard, 1994.

The Essential Foucault, çev. Paul Rabinow ve Nikolas Rose. New York: New Press, 2003.

Histoire de la sexualité. 3 cilt. Paris: Gallimard, 1976-84.

History of Madness, ed. Jean Khalfa, çev. Jonathan Murphy. Londra: Routledge, 2006.

The History of Sexuality, 3 cilt, çev. Robert Hurley. New York: Pantheon, 1978-86.

Language, Counter-Memory, Practice, ed. ve çev. Donald F. Bouchard ve Sherry Simon. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1977.

Les mots et les choses. Une archéologie des sciences humaines. Paris: Gallimard, 1966.

_____ *Naissance de la Clinique: une archéologie du regard medical*. Paris: Presses Universitaires de France, 1963.

_____. *The Order of Things*, çev. Anonymous. Londra: Tavistock, 1970.

_____, "Polemic: Monstrosities in Criticism". *Diacritics*, c. 1, no. 1. Sonbahar, 1971: s. 57-60.

_____, "Qu'est-ce qu'un auteur?". *Bulletin de la Société française de philosophie*, 63, no. 3, Temmuz-Eylül 1969, s. 73-104.

_____ *Surveiller et punir: naissance de la prison*. Paris: Gallimard, 1975.

"A Conversation with Michel Foucault". *Partisan Review*, c. 38, no. 2, (Bahar 1971): s. 192-201.

Greenblatt, Stephen. *The Greenblatt Reader*, ed. Michael Payne. Oxford: Blackwell, 2005.

_____, *Renaissance Self-Fashioning: From More to Shakespeare*. Chicago: Chicago University Press, 1980.

_____, "Towards a poetics of culture". *Southern Review*, c. 20, no. 1, (Mart 1987): s. 3-15.

——— *Will in the World: How Shakespeare Became Shakespeare*. Londra: The Bodley Head, 2014.

Grindon, Gavin ve Ryan, Michael. "Marxism". *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.

Gutting, Gary ed., *The Cambridge Companion to Foucault*. 2. baskı. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.

Harari, Josué V. "Critical Factions/Critical Fictions". *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Criticism* içinde, ed. Josue V. Harari. Ithaca: Cornell University Press, 1979.

Harari, Josué V. ed., *Textual Strategies: Perspectives in Post-Structuralist Criticism*. Ithaca: Cornell University Press, 1979.

Irwin, William ed., *The Death and Resurrection of the Author?* Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2002.

Keefer, Donald. "Reports of the Death of the Author". *Philosophy and Literature*, c. 19, no. 1, 1995: s. 78-84.

Lange, David. "At Play in the Fields of the Word: Copyright and the Construction of Authorship in the Post-Literate Millennium". *Law and Contemporary Problems*, c. 55, no. 2, *Copyright and Legislation: The Kastenmeier Years* (Bahar, 1992), s. 139-151.

Lange, David ve Powell, H. Jefferson. *No Law: Intellectual Property in the Image of an Absolute First Amendment*. Stanford, CA: Stanford Law Books, 2009.

Leitch, Vincent B. ed., *The Norton Anthology of Theory and Criticism*. 2. baskı. New York; Londra: W. W. Norton, 2010.

Logie, John. "1967: The Birth of the 'The Death of the Author'". *College English*, c. 75, no. 5. (Mayıs 2013): s. 493-512.

Lynch, Richard A. "Two Bibliographical Resources for Foucault's Work in English". *Foucault Studies*, no. 1, (Aralık 2004): s. 71-76.

Miller, James. *The Passion of Michel Foucault*. New York: Simon & Schuster, 1993.

Mills, Sara. *Discourse*. Londra: Routledge, 2004.

Munif, Yasser. "Discourse". *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory*, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.

Nehamas, Alexander (1986). "What an Author Is". *Journal of Philosophy* 83, 11: s. 685-691.

Nesbit, Molly. "What Was an Author?". *Yale French Studies*, no. 73, Everyday Life (1987): 229-257.

Picard, Raymond. *Nouvelle critique ou Nouvelle Imposture.* Paris: Pauvert, 1965.

Pieters, Jurgen. *Moments of Negotiation: The New Historicism of Stephen Greenblatt.* Amsterdam: Amsterdam University Press, 2001.

Poster, Mark. "The Digital Subject and Cultural Theory". *The Book History Reader* içinde, 2. baskı, ed. David Finkelstein ve Alistair McCleery. Londra: Routledge, 2006.

_____. *What's the Matter with the Internet?* Minneapolis: University of Minnesota Press, 2001.

Prado, C. G., "Editor's introduction". *Foucault's Legacy* içinde, ed. C. G. Prado. Londra: Continuum, 2009.

Robson, Mark. "New Historicism". *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.

Solomon, Jack. "Structuralism". *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory* içinde, ed. Gregory Castle, Robert Eaglestone ve M. Keith Booker. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.

Filozof, fikir tarihçisi ve teorisyen Michel Foucault, yirminci yüzyıl düşüncesinin en etkili isimlerindendi. Onun 1969 tarihli konuşmasından aktarılan "Yazar Nedir?" makalesi; yazarın niyeti, metinlerin anlamı ve "yazarın ölümü" tezine dair bir dizi girift meseleyi ele alır ve okuyucuya çok sayıda "sömürülmemiş soru" sorar. Bir metnin anlamını tanımlayan veya oluşturan şey nedir? Yazarlar ne anlatmaya niyetlendiklerini biliyorlar mı? Peki ya niyetlenilmeyen ya da tarih boyunca değişen anlamlar? Eser gerçekten de yazarın varlığını gerektirir mi? "Kimin konuştuğunun ne önemi var?"

Tim Smith-Laing bu kışkırtıcı tahlilde, "Yazar Nedir?"in yayımlandığı dönemde nasıl bir etki yarattığı, edebiyat teorisi mirasının önemli bir parçası olarak güncelliğini hâlâ nasıl koruduğu üzerine aydınlatıcı bir inceleme sunuyor. "Yazar Nedir?" edebiyat öğrencileri başta olmak üzere bu alanla ilgilenen herkes için hem edebî metinlerde yazar ve yazarın niyeti hakkında devam eden tartışmaları anlamanın bir aracı hem de Foucault'nun eserlerine giden yolda bir mihenk taşı.

"Foucault'ya göre yazar, anlamın kaynağı değil, anlamın çoğalmasından korkma biçimimizi belirleyen ideolojik bir figürdür."

KETEBE

MICHEL FOUCAULT'NUN YAZAR NEDİR'İ BİR TAHLİL
TIM SMITH-LAING

KİTAP NO	DİZİ ADI
848	KEŞİF

9 786256 999367